

120

Turistična zveza
Slovenije

Poštšina plačana
pri pošti 1102 Ljubljana

Lipov List

oktober 2025

dobre zgodbe v slovenskem turizmu

Najlepši v deželi tej
120 let gostoljubnosti
50 let E6
DST 2025

I FEEL
SLOVENIA

Letos bo Kongresni center Brdo od 10. do 12. novembra gostil enega najpomembnejših dogodkov v slovenskem turizmu – Dneve slovenskega turizma 2025 (DST). Dogodek, ki ga v partnerskem sodelovanju pripravljajo MGTŠ, STO, TGZS, TZS, OZS in drugimi partnerji že petnajstič zapored, bo letos še posebno odmeven – praznovali bomo tudi 120. obletnico TZS in 30. obletnico delovanja STO.

Dnevi slovenskega turizma (DST) so največji in najpomembnejši strokovni dogodek v turizmu, ki ga Slovenska turistična organizacija v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport RS že 15. leto zapored organizira skupaj z vsemi večjimi partnerskimi institucijami: Turistično gostinsko zbornico Slovenije, Turistično zvezo Slovenije, Sekcijo za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, Združenjem turističnih agencij Slovenije, Skupnostjo slovenskih naravnih zdravilišč, Zavodom Kongresno turistični urad, Društvom turističnih novinarjev Slovenije, Združenjem Aktivna Slovenija, Zbornico gorskih centrov, Združenjem zgodovinskih mest Slovenije, Društvom kreativnih gostincev JRE, Združenjem za razvoj in promocijo butičnih nastanitev in Konzorcijem Slovenia Green.

Osrednji program bo zajemal Plenarni dan, slovesno obeležitev in podelitev najvišjih turističnih priznanj. Osrednja tema plenarnega dne bo Marketing v turizmu: znamka nas vodi in povezuje. Razprava bo usmerjena v to, kako blagovna znamka presega promocijo in postane glas destinacije, ki gradi pripadnost, navdihuje razvoj ter povezuje skupnost.

Še posebno slavnostni bosta dve večerni slovesnosti. Letos namreč obeležujemo 120 let TZS ter 30 let STO in sistematičnega trženja slovenskega turizma. Tudi letos bodo na slavnostnem večernem dogodku podeljena najvišja priznanja v slovenskem turizmu.

DST 2025 prinaša številne strokovne vsebine: predstavitve uglednih domačih in tujih strokovnjakov, pogovore in okroglo mizo o tem, kako upravljati znamko v hitrem času sprememb, kako ohraniti identiteto Slovenije v globalni konkurenci ter kako trajnost preliti v vsakodnevno prakso.

DST 2025 ni le priložnost za analizo in razpravo, ampak tudi poziv k sodelovanju. V času, ko so vrednote avtentičnosti, trajnosti in vključevanja ključne, DST postaja osrednja platforma za strateške dogovore in konkretne korake naprej.

V okviru DST 2025 se bodo od 10. do 12. novembra v Kongresnem centru Brdo zvrstile sledeče prireditve:

- **PLENARNI DAN DST 2025** in svečana prireditev s podelitvijo najvišjih priznanj s področja turizma,
- **72. Gostinsko turistični zbor** v organizaciji TGZS,
- **Strokovno srečanje gostincev** s podelitvijo priznanj v organizaciji OZS,
- **Moja dežela** – svečani večer z nagrajenci in obeležitev 120 let TZS,
- **Dogodek 'IT-tour'** v organizaciji STO.

	Ponedeljek 10. november	Torek 11. november	Sreda 12. november
9.00			
9.30			
10.00			
10.30			
11.00			
11.30			
12.00			
12.30			
13.00			
13.30			
14.00			
14.30			
15.00			
15.30			
16.00			
16.30			
17.00			
17.30			
18.00			
18.30			
19.00			
19.30			
20.00			
20.30			
21.00			

KAZALO

Naslovna fotografija: Rok Štirn, Ples, prejemnik diplome FD Grča na mednarodnem fotografskem natečaju 50 let evropske pešpoti E6

INTERVJU

Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije: Skupaj smo 'zlikali' našo Slovenijo

MOJA DEŽELA – ZNAK GOSTOLJUBNOSTI

Najlepši v deželi tej
100 let turizma v Brežicah
Izola slavi raznolikost in ustvarja povezanost
Kranj: Alpski mik, mestni šik
Nova Gorica: Go!2025
Ajdovščina – zeleno mesto ob mrzli reki
V Slovenj Gradec se boste vedno znova radi vračali
Po Velenju v družbi lokalnih vodnikov
Polzela in Andraž nad Polzelo – srce podeželja in srčnost ljudi
Občina Ljutomer – srce Prlekije
Špancir po Trbovljah
Arboretum Volčji Potok
Bukovniško jezero z okolico – Občina Dobrovnik
Zelena oaza sredi Bohinja
V kampu Šobec vsako sezono nekaj novega
Glamping Theodosius: Dom stran od doma
Tržič: Pot treh zvonov
Zlati čoln: Najboljša pesniška dogodivščina na vsem svetu
Atelje Mlin umetnin
Kropa – kovaški biser pod Radovljico
Dobrodošli v Loški dolini
Črna na Koroškem vabi
Dnevi slovenskega turizma – DST 2025
Paradni izbor nekoč in danes
Slovenija, združena v ljubezni do domovine
Klara Klavs, mlada ocenjevalka natečaja Moja dežela – znak gostoljubnosti in Turizmu pomaga lastna glava

TZS

120-let Turistične zveze Slovenije
Izbrali ste cvetlično gredo iz Svetega Jurija ob Ščavnici

TURIZEM SMO LJUDJE

Srečanje gorenjskih turističnih delavcev v Trzinu
Mestna turistična zveza premierno podelila Zlate zmaje
Srečanje prostovoljcev ob Svetovnem dnevu turizma
Najlepši domovi v občini Podlehnik

POHODNIŠTVO

50 let evropske pešpoti E6
Pot, ki da krila

Prihodnja številka Lipovega lista bo izšla v prvi polovici decembra. Sporočila o novostih na območju delovanja vašega društva najpozneje do 10. novembra 2025 pošljite na elektronski naslov: info@turistica-zveza.si, napovedi prireditev pa pridno vpisujte na našo spletno stran.

UVODNIK

beseda in drugi drobni znaki pozornosti nam sporočajo: »Dobrodošel, tukaj si doma.«

»Turizem ni le gospodarska dejavnost, temveč del narodne biti,« je v osrednjem intervjuju poudaril Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije. Slednja s svojimi društvi že 120 let skrbi za ohranjanje kulturne in naravne dediščine, za povezovanje ljudi, ohranjanje tradicije ter ne nazadnje slovenstva. Ne gre pozabiti, da je bila zveza ustanovljena na pobudo legendarnega ljubljanskega župana Ivana Hribarja z jasnimi cilji: krepiti slovensko narodno zavest.

Med ocenjevanjem smo tudi letos prevozili vse koticke Slovenije – od visokih Alp do nižin Prekmurja, od kraških jam do čudovitih obalnih mest. »Slovenski kraji, združeni v ljubezni do domovine,« je član ocenjevalne komisije Marko Lavrenčič povzel občutek, ki ga je preveval, ko sva v poletnih mesecih skupaj premagovala kilometre. V dežju, soncu, vročini.

»Delo ocenjevalcev ni le merjenje doseženega, temveč tudi ustvarjanje poti v prihodnost – poti, po kateri Slovenija stopa kot prepoznavna, trajnostna in vedno bolj priljubljena turistična država. Prav ta preplet znanja, komplementarnost, zanos in vztrajnost ekip pri ocenjevanju in svetovanju daje vero, da smo zares združeni v službi svoje domovine.«

Natečaj Moja dežela – znak gostoljubnosti je več kot tekmovanje; je potovanje v srčiko slovenskih krajev. Vsak prijazen pozdrav me je vedno znova opomnil, kako izjemna je Slovenija, ki ji tudi z izborom Moja dežela – znak gostoljubnosti tlakujemo pot v uspešno prihodnost.

»Na terenu sem spoznala, koliko čudovitih koticov, razgledov in zgodb skriva slovenska pokrajina. Ker je Slovenija majhna, včasih mislimo, da smo videli že vse, a ni tako,« je bila navdušena tudi članica ocenjevalne komisije Klara Klavs, ki jo je navdušilo zlasti to, da se prebivalci v sodelujočih krajih povezujejo, sodelujejo in si med seboj pomagajo. Turizem smo ljudje!

Zdaj pa le pot pod noge, čas je, da tudi vi odkrijete še neodkrite bisere naše domovine. Med špancirom ne pozabite na našo digitalno aplikacijo Moj izlet, kjer smo zbrali najboljše, kar nudi Slovenija. Naj postane vaš zanesljivi sopotnik na poti!

Polona Frelih, urednica

Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije

Dominik S. Černjak v turizmu deluje že skoraj tri desetletja, Turistično zvezo Slovenije pa kot predsednik vodi že drugi mandat. Turizem razume kot panogo, v kateri so v ospredju ljudje. Za tokratni Lipov list smo se z njim pogovarjali o prenovljenem izboru *Moja dežela – znak gostoljubnosti 2025*, o pomenu turističnega podmladka in zdravilnem turizmu kot turizmu prihodnosti.

Oktobrski Lipov list je posvečen najboljšim v izboru *Moja dežela – znak gostoljubnosti 2025*. Lani je Turistična zveza Slovenije natečaj nadgradila in posodobila, pri čemer je v ospredje postavila gostoljubnost. Zakaj je prav gostoljubnost v središču te prenove?

Turizem v Sloveniji obstaja že več kot 150 let. Natanko toliko so stara prva turistično-tujsko olepševalna društva, ki so imela dvojno poslanstvo: kot prvo urediti kraj, da se prebivalci v njem dobro počutijo, kot drugo pa kraj urediti, da lahko tam sprejmejo domačega ali tujega obiskovalca. Že takrat so vedeli, kako pomembno je gostoljubje. Sam sem mnenja, da ima slovenski turizem začetke mogoče celo v naši slovenski gostilni, ki je bila vedno center druženja in gostoljubnosti.

Na začetku izboru smo pozornost posvečali urejenemu okolju. Slovenija se je ob osamosvojitvi razdelila na veliko število občin, ki so se usmerile v urejanje krajev, Turistična zveza pa je s projektom *Moja dežela – znak gostoljubnosti* postala letno ogledalo opravljenega dela. Zdaj se je pokazalo, da smo tehnično stvari zelo dodelali. Imamo čudovite oglase, izjemne strategije, vsi ulični drogovi, vsi cvetlični lončki so bolj ali manj urejeni, ceste pa asfaltiramo že tretjič v času osamosvojitve.

Pri Turistični zvezi Slovenije in v naših turističnih društvih, ki udejanjajo zgodbo *Turizem smo ljudje*, smo na terenu kot prvi ugotovili, da smo pri vsem tem nekoliko pozabili na gostoljubnost, prijazen nasmeh, topel sprejem, kar so osnovne sestavine turizma, ki smo jih poudarjali že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. In s tem v mislih smo nadgradili naš izbor in se vrnili k koreninam – k gostoljubnosti.

S tem smo se odzvali tudi na prihajajoče trende. Milenijci si želijo avtentičnih srečanj z domačini v neokrnjeni naravi. Za naravo skrbimo, za okolje skrbimo, na ljudi in na gostoljubnost pa smo kar malo pozabili. Z našim izborom želimo to popraviti.

Gostoljubnost je treba živeti in to ne samo v turizmu, pač pa tudi v medsebojnih odnosih, doma, v službi, v vsaki panogi, v kateri je v ospredju delo z ljudmi. V vseh storitvenih dejavnostih sta gostoljubnost in prijaznost zelo dobrodošli.

Skupaj smo 'zlikali' našo Slovenijo

Slovenski gost ne velja za najbolj prijaznega; velja za zahtevnega. Kroži celo vic, da slovenski gost misli, da je 'tringelt' kraj v Avstriji. Mislimo, da je natak tam, da opravi svojo nalogo, kar je sicer res, ne znamo pa ga pohvaliti. Treba je znati tudi pohvaliti – doma otroka, v službi sodelavca, na dopustu pa receptorja, natakarja. Vsaj hvala je treba znati reči. Gostoljubnost je treba živeti, ne da se je naučiti. Rekel bi, da je pomembno, kaj jemo, še bolj pa, kaj mislimo. V Sloveniji potrebujemo več pozitivizma, iz katerega bi morali narediti vrednoto in valuto.

TZS letos praznuje 120 let delovanja. Kakšen je prispevek turističnih društev k razvoju slovenskega turizma v tem času?

Turistična zveza Slovenije je imela v različnih obdobjih različne prioritete. Naša primarna naloga je bila urejanje krajev, informiranje domačega prebivalstva, seznanjanje tujih obiskovalcev z vrednotami, naravo, vsebinami in prireditvami. Pozabljamo, da so turistična društva v prejšnjem stoletju skrbela tudi za ohranjanje slovenstva. Nenazadnje je bila Turistična zveza Slovenije ustanovljena na pobudo legendarnega ljubljanskega župana Ivana Hribarja, s ciljem povezovanja, ohranjanja in nadgradnje slovenstva. Turizem je povezoval podeželje, ker je vsa Slovenija pravzaprav tudi bila in ostaja. Turistična društva so povezovala lokalno prebivalstvo, ohranjala kulturno dediščino, naravno dediščino, jezik, prireditve, zato je turizem več kot gospodarska dejavnost, je ena od naših nacionalnih biti. Pri Turistični zvezi Slovenije že skoraj 120 let intenzivno delamo na skrbi za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Danes turizem sicer radi omejujemo na posteljo, krožnik in promet, a je v resnici bistveno več. Ne nazadnje se je treba zavedati, da marsikaterega kraja brez turizma sploh ne bi bilo. Tukaj imam v mislih zlasti ključne turistične destinacije kot so Piran, Bohinj, Bled, Kranjska Gora. Gre za vprašanje preživetja in razvoj teh krajev, da mladi ostanejo, da se ne praznijo. Turizem zagotavlja sredstva za investicije in kakovostno življenje.

Turistična zveza Slovenije in turistična društva so bila do pred tridesetimi leti nosilci turističnega razvoja, danes pa ostajamo nosilci

zgodovinskega spomina. Smo tudi tisti, ki opozarjamo, da turizem ni zgolj odstotek ali številka, pač pa je način življenja. Turizem smo ljudje. Nekoč smo se pri Turistični zvezi Slovenije ukvarjali tudi s promocijo doma in v tujini, pred tridesetimi leti pa je to funkcijo prevzela Slovenska turistična organizacija (STO), mi pa smo se osredotočili na turistično prostovoljstvo. Smo tretji steber slovenskega turizma in lahko nudimo končno refleksijo dogajanja na terenu.

Izbior se je začel že leta 1968 kot 'najbolj prizadeven kraj na področju turizma v Sloveniji', od takrat je prehodil dolgo pot. Kaj je največji dosežek tega izbora skozi desetletja?

Pohvalimo se lahko z vsaj tremi dosežki. Kot prvo je izbor za pomembnega prepoznala politika na čelu z ministrstvom za gospodarstvo, šport in turizem ter vsi slovenski predsedniki, ki so že več kot tri desetletja pokrovitelji izbora. Njegovo vrednost so prepoznali tudi župani, čeprav vedno niso zadovoljni z našimi komentarji. Večina jih jemlje kot pozitivne in sprejme naša priporočila. Tretji dosežek je, da smo skupaj 'zlikali' našo Slovenijo in jo naredili res urejeno in lepo – in to ne samo za obiskovalce, pač pa predvsem za nas, da lahko v njej živimo in uživamo. Veliko let sem delal in živel v tujini. Slovenija je raj, v katerem je čudovito živeti, kar pa pride s hudomušnim dodatkom: težko je biti Slovenec, je pa neizmerno lepo.

Omenil si že tri stebre turizma. Ob svetovnem dnevu turizma si nastopil na okrogli mizi o prihodnjem sobivanju teh treh stebrov: prostovoljskega, javnega in zasebnega. Je sobivanje zdaj uspešno ali so potrebne kakšne izboljšave?

Gre za troedini odnos, ki je edinstven v evropskem, če ne celo svetovnem merilu. Slovenija in Slovenci smo izjemen narod, ki izstopamo na marsikaterem področju, tudi v turizmu. Tak unikum so turistični prostovoljci, kar je posebnost v svetovnem merilu.

Trenutno stanje seveda ni idealno, saj obstoječa ureditev sploh ni zapisana v dokumentih. V zadnji strategiji slovenskega turizma, sploh ne obstajamo, prav tako nas ni v drugih dokumentih, čeprav smo zelo aktivni. Natančno je opredeljeno kakšne so pristojnosti Turistično-gostinske zbornice (TGZS), saj je to zapisano v zakonu, prav tako za STO in direktorat za turizem, za TZS pa ne vemo nič.

Po drugi strani ne želim biti črnogled, saj skupaj nastopamo država, ministrstvo, direktorat, STO, TGZS in Turistična zveza Slovenije –, pokazalo se je, da dokaj uspešno. Skupaj se predstavljamo, ko k nam pridejo predstavniki turizma iz drugih držav.

Dejstvo je, da smo se spet povezali različni deležniki v turizmu, vendar je za nas to premalo. Turistična zveza Slovenije se sooča z izzivi financiranja na lokalnem in nacionalnem nivoju. Zdi se mi, da smo slišani samo, če smo res glasni. Če nas potrebujejo, nas pokličejo, sicer pa se z nami nihče ne ukvarja.

Tako na lokalnem kot nacionalnem nivoju moramo biti prisotni v dokumentih in strategijah. Ena od nalog turističnih društev ali regijskih zvez je, da v prvi vrsti poskrbijo za to. Druga stvar je, da se opolnomočimo in postanemo ustrezen sogovornik. Treba je znati prinesiti vsebine, ko se pišejo dokumenti, poleg tega pa je treba jasno povedati, kaj bi bilo dobro, da izvajamo, in kaj lahko izvajamo. Z našega vidika so popolnoma zapostavljene prireditve, ki jih turistična društva izvajajo že stoletja. Gre za ohranjanje kulturne dediščine in etnografskih običajev. Na to stalno pozabljamo oziroma na to gledamo skozi številke, kar me neizmerno jezi. Lokalne prireditve so ključne, saj si moderni turisti želijo avtentičnih doživetij, srečati ljudi in biti na dogodkih za ljudi. Moji gostje so najbolj navdušeni, ko gredo na gasilsko veselico, na lokalni praznik, kjer srečajo lokalne prebivalce, ki se tam zabavajo. Morda bo kdo rekel, da gre za gasilska društva, ki nekaj pečejo na žaru in brenkajo, ampak to je to.

Mi se trudimo ustvarjati dogodke za turiste, kar je absolutno brez veze – takšne stvari nikogar ne zanimajo. Na terenu ni treba odkrivati tople vode, saj že vse obstaja. Turistična društva niso

dovolj izkoriščena. Osebo verjamem, da turizma ne smemo profesionalizirati v klasičnem smislu. To, kar ustvarjajo turistična društva in prostovoljci, ne moreš plačati. V tujini imaš samo profesionalce; drugega pa ne. Žar, ki ga prinašajo prostovoljci, je neprecenljiv. Žal je na nacionalnem nivoju njihova zgodbo praktično prezrta.

Zato bi bilo nujno urediti financiranje in zapisati, kaj smo sposobni izvajati – najsi gre za register tematskih poti ali pa jasno opredelitev naše pristojnosti na področju mladih. Prostovoljstvo je treba nazaj vrniti kot vrednoto in valuto.

Omenil si že mladinske projekte, poleg tega sam izhajaš iz mladinskega turizma, zato so ti še posebej pri srcu mladinski projekti TZS. Letos festival *Turizmu pomaga lastna glava* praznuje 40 let. Kakšen pomen imajo mladinski projekti TZS za razvoj slovenskega turizma?

Nezmerno hvaležen sem, da sem del zgodbe, ki je posvečena skrbi za mlade. Dobro delamo z Ministrstvom za šolstvo, odlično pa sodelujemo tudi s šolami, vrtci in srednjimi šolami, vendar bi morali po mojem mnenju to sodelovanje še nadgraditi. Če hočemo komunicirati, da potrebujemo več kadra v turizmu in kaj v resnici pomeni turizem, so trenutno obstoječi projekti premalo.

Pomen mladinskih projektov je izjemen. Poslanstvo naših projektov je, da mlade ozaveščamo, kako živeti z turizmom in za turizem. Učimo jih, da je turizem nekaj pozitivnega za njih, za kraj in za družbo in to ne le v smislu ekonomske kategorije. Mlade v turizmu vpeljujemo samo mi. Smo edini in to je za Slovenijo neprecenljivega pomena. Živeti za turizem pomeni, da se mladi odločijo za izobraževanje v turizmu, za kariero v turizmu ali za prostovoljstvo v turizmu. Vsak pravi državnik ve, da je treba razvoj države planirati dolgoročno – 20, 50, 100 let. Naša strategija turizma za šest let je čisto premalo.

Odločiti se moramo, ali bomo pluli čez Atlantik, Sredozemlje ali Pacifik. Kam natančno, je treba stalno spremljati, saj se stvari spreminjajo, cikli investicij in obdobja pa so se zelo skrajšali. Treba je biti zelo hiter, kar je pomembno v vseh panogah, ne le v turizmu.

Prav tako velja, da ni dovolj kadra. Če želimo zgraditi bazo, je treba vedeti, da od prvega kontakta z otrokom v vrtcu do izobraženega kadra, ki ima nekaj izkušenj, mine najmanj 20 let. Manjka nam desetletna strategija, kako razrešiti kadrovsko stisko.

Ko govorimo o mladih, si želimo v prihodnje bolje komunicirati prednosti kariernega razvoja, bonuse in mikroprojekte. Mladi talenti turizma v Sloveniji imajo izreden potencial. Trenutno je delo v turizmu ena najboljših služb.

Zakaj biti karierno aktiven v turizmu?

Danes je vse manj kadra, ki zna delati z ljudmi, zato je tak kader še posebej zaželen. Izkušnje, pridobljene na naših turističnih šolah in praksah so neprecenljive. V ključnih šolah za »hospitality« v tujini je veliko kadrov, ki kariero nadaljujejo v bančništvu, IT sektorju in drugih panogah, v katerih cenijo, da znaš delati z ljudmi. Poleg tega so se plače v turizmu občutno zvišale, še ena prednost pa je fleksibilen delovni čas, čeprav ne med sezono. Za turizem je človeški stik izjemno pomemben, zato bo to eno od zadnjih področij, ki ga bo lahko nadomestila umetna inteligenca.

V tem kontekstu je tako s strani medijev kot tudi Ministrstva za šolstvo napačno, da tik pred informativnimi dnevi objavljajo, da je turizem ena od najslabših panog v smislu, če se ne boš učil in bil priden, boš moral delati v turizmu ali gostinstvu. Gre za povsem zgrešeno percepcijo.

Če bi na nacionalni ravni prilagodili urnike srednjih šol in fakultet, bi bila priprava mladih na bistveno boljša. Moj starejši sin na Nizozemskem študira »hospitality«, na eni izmed najboljših desetih šol na svetu. Tam vidim, kako tam zavestno gradijo o karierno prihodnost, pri nas pa se turizem in gostinstvo še vedno ne smatra kot resna karierna pot.

Za tabo je več kot dobra polovica drugega mandata na čelu TZS. V tem času je TZS naredila pomemben korak naprej pri mladinskem turizmu: zaključna tržnica je letos potekala v Lipici, turistični podmladek se je predstavil na mednarodnem filmskem festivalu v Rogaški Slatini, na sejmu Alpe-Adria pa bodo po zaslugi srednješolskega festivala Več znanja za več turizma začeli podeljevati nagrado Jakob za mlade. Kaj novega lahko še pričakujemo na področju mladinskega turizma?

Kot »oče mladinskega turizma« v 90. letih in nekdanji direktor Urada RS za mladino, sem po mojem doumel pomen dela z mladimi, zato v vsakem mandatu dejansko gojim afiniteto do mladih. Vsega tega seveda ne bi bilo, če na TZS ne bi imeli izjemne strokovne ekipe, ki je tipično slovenska: majhna, tiha in učinkovita. Iskrena hvala – brez njih tega preprosto ne bi bilo.

Lipica je festival mladostnega potenciala tudi v turizmu. Tisti, ki ne verjamejo v prihodnost slovenskega turizma in mladih kadrov, bi morali priti tja. Če bi znali razviti le desetino tega potenciala, v prihodnosti ne bi imeli težav s kadri.

Mednarodni filmski festival je odlična kombinacija in temelji na povezovanju s ŠKL-jem. Njihova ekipa je res prodorna in živi za to. Mladim veliko pomeni, da se njihovi izdelki pokažejo in da so za svoj trud nagrajeni.

Kar se tiče nagrade Jakob, sem vesel, da je Gospodarsko razstavišče kot ena prvih institucij prepoznalo potencial našega podmladka.

V prihodnosti se bomo verjetno morali povezati še z nekom, ki zna dobro delati z mladimi. Smiselno bi bilo nadgraditi naš status na nacionalni ravni in pridobiti več sredstev za delovanje Turistične zveze. TZS potrebuje še enega sodelavca/ko, ki bi se ukvarjala predvsem in izključno z mladimi na razpisih ter nadgrajevala obstoječe projekte. Želim si, da bi uvedli izobraževanja o delu z mladimi tako na regijski in lokalni ravni.

V turističnih društvih bi si želel izobraziti še več mentorjev, ki bi znali vzpostaviti sodelovanje s šolami in spodbujati ustanavljanje turističnih krožkov, predvsem tam, kjer že delujejo. Cilj ostaja promocija našega obstoječega modela, ki je izjemen, ter ga skupaj s TDO vključiti v prezentacije in promocijo Slovenije.

Tema letošnjih mladinskih projektov je Aquavibe – prepustimo se toku, kar se navezuje na zdravilni turizem, ki je v tvojem mandatu še posebej v ospredju. Zakaj je zdravilni turizem danes tako pomemben za Slovenijo?

Izpostavljam, kar vidi čedalje več ljudi: kako še nadgraditi naš turizem? Slovenski turizem je nišni turizem. Treba je najti sojo nišo in postati v njej najboljši na svetu, v Evropi. To je izvedljivo. Slovenci smo v marsikateri niši najboljši na svetu.

Trendi nakazujejo, da so milenijci že ponotranjili trajnostno zgodbo in jo že živijo v praksi, od ohranjanja virov do presežkov hrane. Za njih je to standard, za katerega niso pripravljeni plačati več.

V turizmu v vsakem produktu iščemo dodano vrednost. Leta 2026 smo se razglasili kot prva Green Destination, zdaj pa so to že vsi. Nekateri so pri tem že postali bistveno boljše od nas. Trajnost ni več komparativna prednost. Če tega nimaš, izpade iz prve kategorije, iz »Lige prvakov turizma«, če se tako izrazim.

Trendi po koroni kažejo, da je zdravje in ozaveščenost glede preventive ter skrb za dobro počutje za ljudi izjemno pomembna. Milenijske družine so na dopustu proaktivne – hiking, biking, narava – zdaj pa iščejo še, kaj lahko naredijo zase in za svoje zdravje. Tudi starejše, ki so v zasluženem pokoju in imajo sredstva, želijo biti aktivni. Gre za potencialno ogromno tržišče.

Zdravilni turizem je logična nadgradnja zelene zgodbe. Zdaj smo butična destinacija, kar je izraz, ki se mi zdi nekoliko preživeti. To zgodbo je treba zaključiti in se vrniti nazaj k koreninam. Treba je se osredotočiti na 5* naravo in 5* ljudi. Naravo je treba definirati in iz nje narediti vrednoto in valuto.

Slovenski turizem že desetletja najbolje prodaja toplo vodo – naše

terme. Včasih smo Slovenijo reklamirali kot zeleno, aktivno in zdravo, zdaj pa moramo biti bolj natančni: zdravilno namreč vključuje tudi energetsko in duhovno komponento. Topla voda, hladna voda, zdravilni zrak in gozd pokrivajo kar 90 % Slovenije.

Skupaj s Fedjom Pobegajlom iz Turistično-gostinske zbornice v vsakih termah sprašujeva, kaj imajo zdravilnega. V Termah Lendava imajo naprimer parafinske kopeli. Treba bi bilo zbrati ekskluzivni šopek zdravilnih zgodb in ga ponuditi gostom.

Pri tem se pogosto ne zavedamo, da imamo še vedno hrano, ki ni genetsko spremenjena – prava hrana je dodana vrednost. To je treba strokovno opredeliti in izpostaviti kot top produkt. Zdravilni turizem vključuje tudi pozitivno energijo, druženje in človeški stik. Nasmeh je pol zdravja.

Znan si po izjavi, da je Slovenija država 5* narave in 5* ljudi. Če bi morali dodati še tretji element, ki bi nadgradil slogan Turizem smo ljudje, kaj bi to bilo?

Sploh ne bi nič dodajal, pač pa bi iz tega izluščil vrednote in valuto. Imamo vse, kar rabimo – nekaj hotelov je treba popraviti, kakšno cesto urediti, vendar je to minorno. Naša podstat sta narava in ljudje. Ljudem moramo razložiti, da je turizem dober. Seveda obstajajo tudi negativni vidiki, ampak brez turizma ni nič. Mlade je treba vzgajati in investicije pripeljati do konca.

Za začetek bi bilo dovolj, če nadgradimo zdravilno zgodbo in v naslednjih desetih letih postopoma odpravimo trenutne pomanjkljivosti in vse to vključimo v naslednjo strategijo turizma za leto 2028.

Še vedno si želim tudi kvalitetne študije o socialnih in družbenih učinkih prostovoljstva v turizmu. Trenutno gledamo vse skozi ekonomijo – turizem je multiplikator, ki se dotakne številnih gospodarskih branž, socialni učinek pa žal pogosto ostane prezrt.

Nekoliko sva se že dotaknila nasprotovanju turizmu. Še vedno stojiš za izjavo, da turistov ni nikoli preveč, če jih znamo ustrezno usmerjati? Jih pri nas znamo usmerjati?

Absolutno stojim za to izjavo. Vprašanje je le, ali obiskovalce znamo pravilno usmerjati. Obiskovalci so kot voda – gredo tja, kjer jim je najlažje. Zelo lepo jih lahko usmerjamo, ko poniknejo, jih dolgo ne bo nazaj.

Prepovedi, omejevanja, rampe in zapiranja so pogosto rezultat nepoznavanja osnov makroekonomije in turizma. Tipičen primer je Vrščič, kjer uresničujejo projekt, ki bo uničil vse, kar se da in to brez kakršnihkoli študij in komunikacije. Podobno velja za plovno pot na Soči – občine se ne znajo dogovoriti.

Slovenija je geografsko super obvladljiva dežela. Maksimalno je treba izkoristiti našo samostojnost. Državi je treba omogočiti, da postavi pravila, saj je na strateških področjih treba hitro sodelovanje. Turizem presega meje posamezne občine – turisti se gibljejo po celotni regiji, vsak parameter mora biti premišljen, da turizem postane doživetje, ne pa omejitev.

Polona Frelih

Dominik S. Černjak na festivalu Turizmu pomaga lastna glava v Lipici

Najlepši v deželi tej

Natečaj Moja dežela – znak gostoljubnosti 2025, ki tudi letos poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice RS Nataše Pirc Musar, se približuje vrhuncu. V vseslovenskem izboru, v katerem Turistična zveza Slovenije ocenjuje gostoljubnost in turistično ponudbo, sodelujejo številni slovenski kraji/mesta ter drugi deležniki v turizmu. Tudi letos smo jih na podlagi pobrane turistične takse razvrstili v štiri kategorije: Naj turistični kraj, Prepoznavni turistični kraj, Vzhajajoči turistični kraj ter Skriti turistični kraj, izbirali pa smo tudi najboljše Izletniške točke, Zgodovinska jedra, Kampe/Glampinge in Tematske poti.

Nominiranci natečaja Moja dežela – znak gostoljubnosti 2025

(po abecednem vrstnem redu)

Naj turistični kraji:

BLED
BREŽICE
IZOLA
KRANJ
NOVA GORICA

Vzhajajoči turistični kraji:

LOŠKA DOLINA
POLZELA
RAVNE NA KOROŠKEM
ŠMARJE PRI JELŠAH
ZAGORJE OB SAVI

Skriti turistični kraji:

ČRNA NA KOROŠKEM
MALA NEDELJA
MARKOVCI
PIŠECE
TRBOVLJE

Prepoznavni turistični kraji:

AJDOVŠČINA
CELJE
MOZIRJE
SLOVENJ GRADEC
VELENJE

Izletniške točke:

ARBORETUM VOLČJI POTOK
ARHEOLOŠKI PARK DIVJE BABE
BUKOVNIŠKO JEZERO
GRAD BOGENŠPERK
RAZGLEDNA PLOŠČAD MAREZIGE

Kampi:

KAMP DANICA BOHINJ
KAMP LIZA BOVEC
KAMP MENINA
KAMP NATURA TERME OLIMIA
KAMP ŠOBEČ

Zgodovinska jedra:

ČRNEČA VAS
FRANKOLOVO
KAMNIK
KROPA
MARIBOR
MOZIRJE
SLOVENJ GRADEC
ŠTANJEL
VIPAVSKI KRIŽ

Tematske poti:

GOZDNA UČNA POT RUTE
PO VERTOVČEVH POTEH
POT OD LIPE DO LIPE
POT TREH ZVONOV
PRAVLJIČNO DOŽIVLJAJSKA POT ZLATI
ČOLN

Glampingi:

EKO RESORT GLAMPING KRIŠTOF
GLAMPING MOUNTAIN FAIRY TALE
GLAMPING OLIMIA ADRIA VILLAGE
GLAMPING WINE PARADISE - MAREZIGE
GOZDNA VASICA THEODOSIUS

Posebni priznanji:

Atelje mlin umetnim ter Kamp Labrc

Zlati, srebrni, bronasti in zeleni znaki gostoljubnosti

Vseh pet nominirancev v posamezni kategoriji ter vseh devet nominirancev v kategoriji Zgodovinska jedra smo uvrstili na glasovanje na spletni strani Turistične zveze Slovenije, v katerem smo izbrali najboljše po vašem izboru, se pravi tiste kotičke Slovenije, ki so vam najbolj pri srcu. Glasovanje je potekalo od ponedeljka, 15. 09. 2025 do vključno 15. 10. 2025.

Na Dnevih slovenskega turizma na Brdu pri Kranju, 10. novembra 2025 ob 18.00h, bomo z zlatim, srebrnim in bronastim znakom gostoljubnosti nagradili najboljše tri po oceni strokovne komisije, zmagovalci iz vsake kategorije na spletnem glasovanju pa bodo prejeli zeleni znak gostoljubnosti.

I FEEL
SLOVENIA

SLOVENIA
GREEN
DESTINATION

2025 – BREŽICE – Naj turistični kraji

Brežice¹⁰⁰
let turizma

2025 – IZOLA – Naj turistični kraji

IZOLA
ISOLA
Turistichno združenje Izola
Ente per il turismo Isola

Posavski muzej Brežice

od leta 1949 deluje v gradu Brežice v starem mestnem jedru in predstavlja dediščino Posavja. Pogledate si lahko stalne in občasne razstave, vrhunec ogleda pa je zagotovo v celoti poslikana Viteška dvorana. Muzej je prizorišče številnih dogodkov, od koncertov, kina pod zvezdami, razstav do porok.

Zgodovinska
mesta

Vodovodni stolp Brežice

s 46 metri že od daleč vabi v mesto. V 7 nadstropjih obiskovalec na interaktiven način spozna dediščino vode. Stolp je dostopen vsem, saj je do najvišje točke stolpa – razgledne točke, ki ponuja 360-stopinjski razgled na Brežice z okolico, urejen dostop po stopnicah ali z dvigalom.

Dobrodošli v Brežicah

Terme Paradiso

so prava oaza miru in že več let nagrajeno najkopaljšče med malimi kopaljšči. V neposredni okolici je na voljo veliko možnosti za športne aktivnosti in rekreacijo. Imajo odlično lokacijo v Dobovi, tik ob železniški postaji.

Razgledna ploščad na Sv. Vidu

Simbol kakovosti na destinaciji predstavlja kolektivna blagovna znamka **Brežice Izbrano**. Certifikat odličnosti prejmejo ponudniki, ki vključujejo lokalno pridelane surovine ali pripovedujejo o tradiciji, kulturi in načinu življenja ljudi, ki živijo na območju občine Brežice.

Terme Čatež

so največje slovensko naravno zdravilišče in ena izmed najprivlačnejših turističnih destinacij v Evropi! Izberete lahko različne vrste nastanitev, od bivanja v hotelih do apartmajev ali kampa, ki je s strani tujih ocenjevalcev že vrsto let ocenjen kot eden najboljših.

Repnice

Po gričevjih se vijeta dve vinski cesti – Podgorjanska in Bizeljsko-sremska, katere posebnost so **repnice**, edinstvene vinske kleti, izkopane v kremenčevem pesku, ki so nekoč služile kot shrambe za poljske pridelke, med drugim tudi repo, po kateri so dobile ime. Degustacija na prijetnih 12 °C je zagotovo posebno doživetje.

Oglejte si več na
visitbrezice.si

Mesto, kjer slavimo raznolikost in
ustvarjamo povezanost.

Občina · Comune di
IZOLA · ISOLA

LOVE
ISTRIA

SLOVENIA
GREEN
DESTINATION

Alpski mik, mestni šik

Kranj je v vseh pogledih kulturna prestolnica gorate Gorenjske, 6000-letna zgodovina mesta na skali in prepoznavni sodobni festivali ustvarjajo prešerno vzdušje vse leto. Kranjčani pravijo, da si tu vedno z eno nogo v mestu, z drugo v naravi, saj se lahko z mestnih prizorišč, ki vse leto ponujajo prave kulturne poslastice, kar v gozdarjih ali na kolesu odpraviš v zeleno in gorato okolico.

Iz zvonika cerkve sv. Kancijana se razteza razgled na staro mestno jedro in zeleno okolico.

Mesto z alpskim mikom in mestnim šikom v vseh letnih časih

V vseh letnih časih te v Kranju čakajo kulturne poslastice. Iz udobja očarljivega mestnega jedra pa je le kratka pot do mirnega zelenega zaledja, hribov in doživetij v naravi. Pozimi je Kranj odlično izhodišče za smučanje, poleti te Kranjska kolesarska roža popelje do petih slikovitih slovenskih mest, pomlad in jesen vabita pohodnike na izlet v bližnje hribe.

Razgledi nad mestom in proteus pod mestom

Kranjsko podzemlje je zaradi kombinacije zgodovine, podzemnih naravnih zanimivosti in človeške ribice eno največjih posebnosti Slovenije. Spustite se v Rove pod starim Kranjem. Pod mestom je na voljo vodeni, samostojni ali digitalni potep. V rovih je tudi Info center SOS proteus, zatočišče za človeške ribice, ki si prizadeva za varovanje podzemnega sveta. V mestu obiščite Kabinet Janeza Puharja. V fotografskem ateljeju iz 19. stoletja lahko nadenete tedanja oblačila, nato pa domov odnesete svoj portret na steklu.

V Kabinetu Janeza Puharja si lahko nadenete oblačila iz 19. stoletja in si naredite portret na steklo.

Potem se povzpnete še na zvonik cerkve sv. Kancijana in uživajte v razgledu. Paleta rednih vodenj in doživetij vas popelje skozi bogato zgodovino mesta, razkažejo vam ikonične koticke v mestu, nad in pod površjem.

Info center SOS proteus ima svoj dom v Rovih pod starim Kranjem.

Prešerno počutje v mestu

V času Prešernega poletja se staro mestno jedro prelevi v oder pod Alpami, ki gosti glasbenike in ustvarjalce iz Slovenije in regije ter številne kulturne festivale. Jeseni Rovi pod starim Kranjem postanejo najdaljša Vinska pot v Sloveniji. Prešerni december prinaša paletu koncertov, kulinarične in sejemske ponudbe. Prešernov smenj je največja tradicionalna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Kranj je v vseh letnih časih živahno urbano središče Gorenjske.

Kranj je Prešernovo mesto, zato so rdeča nit decembrske okrasitve svetlobni Prešernovi verzi.

Izberite svoje kranjsko doživetje

Izberite svoj najljubši kranjski dogodek

Zavod za turizem in kulturo Kranj
Glavni trg 2, 4000 Kranj
Telefon: +386 4 23 80 450
E-naslov: info@visitkranj.si
Spletna stran: www.visitkranj.com

Nova Gorica

Mesto vrtin je nastalo po drugi svetovni vojni, tik ob meji z Italijo. Neločljivo je povezano s sosednjo Gorico, s katero tvorita somestje. Letos Gorici nosita naslov evropske prestolnice kulture GO! 2025. To je somestje obogatilo z novimi in zanimivimi vsebinami, programi, dogodki in sodobno infrastrukturo. Posebno izkušnjo v Novi Gorici predstavljajo zgodbe o meji, ki jih lahko doživimo v muzeju o meji, v muzeju tihotapstva in na posebni šverc turi, v kateri se lahko uživamo v čase, ko je bilo prehajanje meje popolnoma druga izkušnja.

Mlado, živahno mesto Nova Gorica v zadnjih letih doživlja pravcati preporod. Zgrajena je po urbanistični zasnovi arhitekta Edvarda Ravnikarja, danes pa se arhitekti in urbanisti srečujejo z novimi izzivi urbanistične ureditve obeh mest. Skupna točka je Trg Evrope ob novogoriški železniški postaji, ki leži pol v Sloveniji in pol v Italiji. V bližini prenovljenega trga in novogoriške železniške postaje je zaživela nova infrastruktura evropske prestolnice kulture, in sicer EPICenter, v katerem sta urejena kavarna, info točka, konferenčna dvorana in skorajšnja razstava o življenju na meji ter OSMICA, ki ponuja lokalno enogastronomsko ponudbo. V neposredni bližini je športnim rekreativcem na voljo tudi novo brezmejno igrišče za ulično košarko oziroma košarko 3 na 3.

V Frančiškanskem samostanu na Kostanjevici je v grobnici Burbonov pokopan zadnji francoski kralj Karel X. V sklopu samostana sta še dragocena Škrabčeva knjižnica in vrt, na katerem uspevajo čudovite vrtnice burbonke.

Posebno doživetje nudi tudi prenovljen Rafutski park z Laščakovo vilo in eksotičnim rastlinjem. Obiskovalci v njem lahko z uporabo mobilne aplikacije symfo in slušalk doživijo interaktivno zvočno izkušnjo, kjer ob skeniranju QR-kod na drevesih odkrivajo orkestrske zvoke.

Mesto odlikujeta prijetna sredozemska klima in reka Soča s tremi mostovi, med njimi kamnitim solkanskim mostom in kajakaškim centrom.

Nova Gorica je danes središče upravnega, kulturnega, izobraževalnega in gospodarskega življenja regije. V mestu in okolici vabijo k obisku grad Kromberk, romarsko središče Sveta Gora, Sabotin – Park miru, grad Rihemberk, mestni gozd Panovec ter številne druge naravne in kulturne znamenitosti.

Ajdovščina – zeleno mesto ob mrzli reki

Ajdovščina leži v središču Vipavske doline, varno prislonjena ob pobočje gore. Kot bi prevzela karakter hudourniške reke Hubelj, ob kateri je nastala, je Ajdovščina tudi presenetljivo dinamično mesto, polno ustvarjalnega življenja. Zgodovina mesta sega več kot dva tisoč let nazaj, v čas, ko so Rimljani ob Hublju zgradili mogočno vojaško utrdbo, imenovano Castro, za obrambo vzhodnih meja rimskega imperija. Ob sprehodu po mestu ne morete spregledati ohranjenih rimskih ostalin in stolpov, arheološke najdbe si lahko ogledate tudi v muzejski zbirki Ajdovščina. Znotraj rimskega obzidja se je pozneje razvilo strnjeno srednjeveško naselje z ozkimi ulicami, ob reki Hubelj pa je že pred več kot 450 leti zrastle bogata industrija.

Malo mesto je ponosno na svoje tri galerije. Najbolj poznana je Pilonova galerija, ki hrani večji del bogatega opusa domačina, priznanega slikarja in fotografa Vena Piona, ter redno prireja tudi razstave drugih ustvarjalcev. V Lokarjevi galeriji, kjer je urejena tudi spominska soba pisatelja Danila Lokarja, so na ogled razstave sodobnih likovnih ustvarjalcev, v galeriji Lična hiša pa obiskovalce najbolj privlači stalna prodajna razstava grafik in umetniških izdelkov. Prav nič nenavadno ni, če ob sprehodu po ajdovskih ulicah srečate gorskega kolesarja, človeka, ki prenaša ogromen nahrbtnik z jadrnim padalom, pohodnike ali tekače. Na koncu ulice ali vsaj ne prav daleč stran se namreč začnejo številne poti in neskončne priložnosti za aktivnosti v naravi. Mesto ni le na pogled zeleno, Ajdovščina je zelena po duši.

VIPAVSKI KRIŽ – EDINSTVENO ZGODOVINSKO MESTO

Na enem od vipavskih gričev v bližini Ajdovščine ponosno stoji Vipavski križ, nekoč zelo pomembno mesto, ki je bilo kar nekaj stoletij središče doline. Majhno, slikovito, z obzidjem obdano naselje je eden najlepših zgodovinskih kulturnih spomenikov v Sloveniji. Privoščite si sprehod po ozkih, danes lepo obnovljenih 'gasah'. Izlet v Vipavski križ nikoli ne razočara, saj je nekdanejše mesto prežeto s starimi zgodbami, v okolici pa je veliko priložnosti za sprehode, pohodništvo, kolesarjenje in kulinarčne užitke. Zavod Vipavski križ vse leto nudi vodene ogledke, ki po dogovoru vključujejo tudi ogled kapucinskega samostana. V Vipavski križ vabijo tudi zanimive prireditve, ob koncu leta pa veliko obiskovalcev tja zvabijo številne jaslice na ulicah, na oknih hiš in seveda v cerkvah. Vipavski križ takrat dobi prav posebno čaroben pridih.

Pohodniška pot Po Vertovčevih poteh

Pohodniška pot Po Vertovčevih poteh nas pelje skozi vinograde in slikovite vipavske vasi, kjer je delal in živel duhovnik Matija Vertovec, strokovni pisec in učitelj vipavskih vinogradnikov. Prvi je v slovenskem jeziku pisal o vinogradništvu, vinarstvu in kletarstvu, leta 1844 je izdal knjigo Vinoreja. Iz vasi Ustje poteka pot skozi Dolenje, prek Planine, kjer je Matija Vertovec služboval, do Šmarij, kjer je bil rojen, ter nazaj skozi Vrtovče in Tevče na izhodišče na Ustjah. Ob poti je vrsta naravnih in kulturnih spomenikov. Opazujemo lahko nahajališča fosilov ob Vipavi in lepote značilnih vipavskih naselij, še posebno spomeniško zaščiteno središče vasi Šmarje. Na razglednih točkah, na primer Ostrem vrhu, se odpre čudovit pogled na Vipavsko dolino. Pot, ki je dobro označena, nas vodi skozi vinograde in vasi. Dolga je 18 km, tako nam bo vzela približno štiri ure, lahko pa tudi več, če se bomo ustavili v katerem od vinskih hramov, ki jih ob tej poti ne manjka. Po pohodniški poti poteka tudi najbolj množični organizirani pohod v Vipavski dolini, **Pohod po Vertovčevih poteh**. Ta poteka vsako leto, prvo nedeljo po martinovi nedelji. Vabljeni, da se ga udeležite 17. 11. 2025.

Več na spletni strani www.vipavskdolina.si

V Slovenj Gradec se boste vedno znova radi vračali

Srednjeveško mesto v kotlini med Pohorjem in Uršljo goro je slovenski sinonim za kulturno središče, kjer si bogato izročilo preteklosti podaja roko s sodobnim utripom. Živa vez s preteklostjo in bogastvom kulturne dediščine je temelj kulturnega razvoja in osrednja poteza lokalne identitete tudi v času, ki ga živimo. Podeželsko zaledje je tu ohranilo velik del starodavne prvine lepote in v vseh letnih časih mikavna neokrnjena narava vabi k sprostitvi.

Svoj pečat so v zibelki kulture pustili izjemni ustvarjalci, med drugimi se je likovna tradicija srednjeveških rezbarjev in baročnih mojstrov pretočila v mednarodno odmevno dejavnost Koroške galerije likovnih umetnosti. S prireditvami in festivali pod pokroviteljstvom Združenih narodov se je Slovenj Gradec uveljavil daleč prek meja domovine in postal prepoznaven kot mesto – glasnik miru in mednarodnega sporazumevanja.

Turistična doživetja

Turistična ponudba doživetij v Slovenj Gradcu in njegovi okolici je pestra in raznolika, primerna tako za tiste, ki iščejo kulturna doživetja, kot za tiste, ki želijo prosti čas preživljati v objemu neokrnjene narave in ob obilici možnosti za športne, rekreacijske kot tudi kulinarčne užitke.

Mestno jedro Slovenj Gradca je ohranilo značilno srednjeveško zasnovo, kjer so še danes vidni ostanki nekdanjega mestnega obzidja. V mestnem središču in v njegovi neposredni okolici so najpomembnejše kulturne in zgodovinske znamenitosti: Koroška galerija likovnih umetnosti, Koroški pokrajinski muzej, cerkvi sv. Elizabete in sv. Duha, Muzej skladatelja samospevov Huga Wolfa, arheološki muzej v cerkvi sv. Jurija, Galerija družine Perger (mojstri medicinske in svečarske obrti), zbirka ansambla Štirje Kovači, Levovnikova čebelarstva zbirka, graščina Rotenturn ... Zgodovino okolja in znane meščane lahko domačini ter turisti spoznajo na edinstven in zabaven način prek sobe pobega ali njene pustolovske nadgradnje – igre 'Unlock' (Odkleni), ki poteka na prostem.

V okolici mesta lahko najdete številne etnološke zanimivosti ter odlične možnosti za šport in rekreacijo. V naravo vabi pestra ponudba tematskih poti, urejene smučarske proge na Kopah, sodoben bazenski kompleks s parkom urbanih športov ter številne kolesarske poti različnih zahtevnosti. Med najbolj obiskane sodi ena izmed infrastrukturno najbolj urejenih kolesarskih poti v Sloveniji – Štekna. Pot, ki poteka po opuščeni železniški trasi, se vije vse od Velenja, skozi celotno Mislinjsko dolino in se navezuje tudi na Dravsko kolesarsko pot. V poletnem času se kolesarska pot s Štekna busom poveže tudi z Labotom (Lavamündom) v sosednji Avstriji. Popotnikom in turistom so na voljo številna prenočišča v hotelih in luksuznih apartmajih v mestnem jedru, v zasebnih apartmajih v

okolici ter na prijetno urejenih turističnih kmetijah, kjer lahko pokušate tudi pestro kulinarčno ponudbo Koroške. Trajnostno naravn razvoj celotne občine prepoznavajo tudi turistični ponudniki, tako lahko izbirate kar med štirimi z okoljskim znakom zeleni ključ in enim z znakom Slovenia Green Accommodation.

Naravni okusi se združujejo v značilnih jedeh, ki so jih jedli že naši predniki. Pomembnost priprave rženega kruha, ki se je prenašala iz roda v rod, smo počastili z vpisom v Register nesnovne kulturne dediščine, Wolfovo kavo, postreženo v izbranih lokalih, pa s povsem novo podobo. Okusi koroške košče, pripravljene tradicionalno ali z modernih pridihom, ostajajo vrhunski in vabijo h kulinarčnem razvajanju v Slovenj Gradcu.

Slovenj Gradec vsem obiskovalcem ponuja gostoljubno in urejeno podobo ter s ponosom sprejema priznanja s strani Turistične zveze Slovenije.

Vabljeni, da nas obiščete!

Javni zavod SPOTUR – TIC Slovenj Gradec

Glavni trg 24, 2380 Slovenj Gradec

Telefon: 02 881 21 16

E-naslov: tic@slovenjgradec.si

Splet: www.visitslovenjgradec.si

Po Velenju v družbi lokalnih vodnikov

Vodni ogled mesta Velenje v družbi lokalnega vodnika je avtentično doživetje, ki vam daje priložnost, da se z destinacijo povežete na več ravneh. Lokalni vodniki popestrijo ogled z zanimivimi zgodbami ter vam približajo lokalne posebnosti in značaj destinacije.

Obiskovalce Šaleške doline vabimo na butična doživetja in lokalna turistična vodenja. Pripravili smo pestro izbiro kratkih tematskih vodenj in dnevnih programov. V družbi vodnika se lahko podate na kulinarična doživetja z najlepšimi razgledi, vstopite v vikend z radovednostjo in si vzamete čas zase in uživate. Vabljeni, da v družbi najbližjih preživite sproščene trenutke.

PO MODERNEM MESTNEM SREDIŠČU VELENJA IN OBISK MUZEJA VELENJE NA VELENJSKEM GRADU

Sprehod z lokalnim turističnim vodnikom poteka peš, vključuje ogled večjih znamenitosti, kulturnih spomenikov in sodobne promenade.

Velenjski grad je eden bolje ohranjenih gradov v Sloveniji. Prvič se omenja v pisnih virih leta 1270. Danes ima obliko klasične vojaško-stanovanjske utrdbe. V stoletjih so grad dograjevali in pregrajevali, današnjo podobo renesančnega dvorca je dobil v 16. stoletju.

V prostorih gradu najdemo stalne zbirke Muzeja Velenje. V prostorih nekdanje konjušnice hranijo ostanke mastodonta, najdene v neposredni bližini Velenja, v grajski kapeli zbirko baročne umetnosti iz porušene cerkve sv. Jurija v Šalah. Ena od sob je namenjena priložnostnim razstavam.

Cena: že od 10 eur/osebo (za večje skupine)

SPREHOD OB ŠALEŠKIH JEZERIH IN OBISK MUZEJA PREMGOVNIŠTVA SLOVENIJE

Skupaj z lokalnim turističnim vodnikom raziskujte ostanke potopljenih vasi, ki so se zaradi kopanja premoga za vedno pogrezle pod gladino Šaleških jezer. Spoznajte, kako je ta dediščina zaznamovala Šaleško dolino. Skupaj z lokalnim turističnim vodnikom se povzpnete na privlačno 14-metrsko razgledno ploščad Viste – parka z razgledom, ki širi poglede daleč čez Velenjsko jezero.

Ogled Muzeja Premogovništva Slovenije

Doživite izkušnjo rudarjev, ki so se desetletja spuščali 160 metrov globoko po 'črno zlato'. Na različnih prizoriščih, upodobljenih v 20 prizorih in s 15 lutkami, s sodobno avdiovizualno opremo oživi življenje in delo rudarjev. Vznemirljivo uro in pol dolgo potovanje

Fotografija: Nik Jarh

razkriva mehanizacijo jamskih prostorov velenjskega Premogovnika, zaključeno z vožnjo po podzemni železnici.

Cena: že od 21 eur/osebo (za večje skupine, cena vključuje tudi malico)

SENZORIČNO SPOZNAVANJE VELENJA

Velenje lahko doživite tudi v povsem drugačni luči z vsemi čutili. Na vsaki točki ogleda se odpira priložnost, da mesto začutite, povohate, okusite, vidite in slišite. Tako se mlado mesto razkrije na svež, igriv in nepozaben način.

Cena: že od 10 eur/osebo

Fotografija: Roman Bor

TEMATSKA VODENJA

Želite spoznati Šaleško dolino skozi zgodbe, ki so jo zaznamovale? Za vas pripravimo vodenja na različne teme, kot je iskanje zaklada, Pika raziskuje, zmaj Pozoj, na temo premogovništva, socializma, usnjarstva, Kajuha in veliko več.

Šaleška dolina sledi zeleni zgodbi in strateško razvija trajnostni turizem. Velenje je nosilec znaka Slovenia Green Destination Gold, ki v okviru nacionalnega programa Zelena shema slovenskega turizma nagraduje prizadevanja za okolju in skupnosti prijazen turizem.

Šaleška dolina je edina destinacija v Sloveniji, ki ponuja kar tri doživetja Slovenia Unique Experience:

- Velenje Underground
- Skrivnosti potopljenih vasi
- Polet v usnjarno Evrope

Šaleška

Zavod za turizem Šaleške doline

turizem@velenje.si

03 836 17 15

Polzela in Andraž nad Polzelo – srce podeželja in srčnost ljudi

V osrčju Savinjske doline se prepletajo zgodovina, kulturna dediščina in sodoben pristop k ohranjanju narave. Na območju Polzele in Andraža nad Polzelo se obiskovalcu ponuja doživetje, ki povezuje preteklost, pristno podeželsko življenje in zgledno sodelovanje skupnosti.

Pot se začne pri mogočnem gradu Komenda, enem najpomembnejših kulturnih spomenikov kraja. Njegova zgodba sega v srednji vek, ko je tukaj domoval Malteški viteški red. Danes obnovljen in lepo vzdrževan grad s svojo arhitekturo, notranjimi prostori in grajskim dvoriščem ponuja vpogled v bogato zgodovino ter je prostor za številne kulturne dogodke in razstave. Obiskovalec tukaj začuti povezavo med dediščino in sodobnim življenjem kraja.

Grad Komenda Polzela

Pot nadaljujemo do Cajhnovega kozolca, kjer se pod starimi lesenimi tramovi odpira zbirka starih kmečkih orodij. Sredi nje obiskovalce pozdravi domačinka Štefka Cajhen, zbirateljica in pripovedovalka zgodb. S toplino in humorjem oživlja spomine na življenje na kmetiji, običaje ter pomen ohranjanja znanja in predmetov naših prednikov. Cajhnov kozolec ni le razstavni prostor – je živi spomin na podeželje in izraz domače gostoljubnosti.

Zaokroženo doživetje se sklene v naravi – v Tematskem parku Čebelji paradiž v Andražu nad Polzelo. Gre za edinstven primer sodelovanja med Občino Polzela, Kmetijo Brunšek – Krk, čebelarjem Markom Golobbom in Osnovno šolo Polzela. Na Jelovskem hribu je nastal prostor, ki združuje učne vsebine, sonaravno urejeno okolje in trajnostni pristop k turizmu. Obiskovalce sprejme urejena učna pot med medovitimi rastlinami, ob kateri stoji tudi slovenski čebelnjak z značilno poslikanimi panjskimi končnicami. Park združuje naravoslovne vsebine, ustvarjalni zagon lokalne skupnosti in prostor za oddih. Tu se lahko obiskovalec ustavi, se kaj nauči o pomenu čebel za naše okolje in začuti predanost ljudi, ki s spoštovanjem in znanjem oblikujejo to zeleno zgodbo.

Polzela in Andraž nad Polzelo sta kraja, kjer gostoljubje ni le lep pozdrav, temveč način življenja. Povezanost ljudi, urejeno okolje in ponos na lastno dediščino ustvarjajo izjemno okolje za obiskovalce in hkrati izboljšujejo kakovost življenja za domačine.

V okolici gradu lahko obiščete:

- **Muzejsko zbirko starih traktorjev**, kjer si lahko ogledate več kot 20 skrbno ohranjenih starodobnikov, najstarejši je iz leta 1920.
- **Park pri graščini Šenek**, ki vabi z več kot sto let starimi drevesi, do katerih so speljane sprehajalne poti.
- **Rojstno hišo pesnice in pisateljice Neže Maurer**, ki ohranja spomin na preteklost in način življenja v tistem obdobju.

Veseli bomo posameznikov, družin, društev in kolektivov.

Slovenski čebelnjak v Tematskem parku Čebelji paradiž

Informacije: TIC Polzela

Grajski trg 1, 3313 Polzela

Telefon: 03/703 32 28 | E-pošta: tic@polzela.si

Spletna stran: www.tic-polzela.si

Občina Ljutomer – osrčje Prlekije

Občina Ljutomer leži v osrčju Prlekije, ki se kot rodovitna dlan razprostira na severovzhodnem delu Slovenije. To območje se ponaša z neskončnimi polji in valovitimi griči, po katerih se raztezajo skrbno urejeni vinogradi, ki jim dajejo poseben čar. Občina je od nekdaj znana po svoji naklonjenosti konjereji, bogatih termalnih vrelcih, edinstveni naravi, prisotnosti štokeljske ter tradicionalnih klopoteh s štirimi vetrnicami. Poleg tega se ponaša z izvrstno kulinariko in gostoljubnimi prebivalci, zaradi česar je pravi biser za vse, ki želijo odkrivati nove izkušnje in doživetja.

Ljutomer se lahko pohvali z bogato zgodovino. Leta 1868 je bil tukaj organiziran prvi slovenski tabor, na katerem je zaživela ideja o Zedinjeni Sloveniji. Prav tu so potekale prve kasaške dirke v Sloveniji, ustanovljeno je bilo tudi prvo dirkalno društvo na slovenskih tleh in drugo v Evropi. V Ljutomeru je bila odprta prva samopostrežna trgovina v Sloveniji, prav tako je dr. Karol Grossmann prav na tem mestu posnel prvi slovenski filmski zapis.

Iz Ljutomera se med vinogradi vije slikovita pot, ki vodi do Jeruzalema. Ta kraj s svojim svetim imenom in močno energijsko atmosfero ter vinsko cesto, ob kateri zori grozdje za vrhunsko belo vino, upravičeno nosi naziv nebeškega kraja. Tu se razprostirajo očarljive razgledne točke, s katerih seže pogled vse do treh držav: Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Hkrati je Jeruzalem znan po svoji romarski cerkvi, ki dodaja duhovno globino tej idilični pokrajini.

Nedaleč od Ljutomera leži tudi Mala Nedelja, skriti biser Prlekije, obdana z naravnimi lepotami, ki kar vabi k raziskovanju. Pokrajina, prežeta z mirom in spokojnostjo, je idealna za vse, ki iščejo oddih od vsakdanjega vrveža – družine, ljubitelje narave, pohodnike, kolesarje in tiste, ki preprosto želijo zadihati s polnimi pljuči.

Za obiskovalce, ki želijo tukaj ostati več dni, je na voljo široka ponudba nastanitev, od apiturizma do prijetnih družinskih apartmajev in turističnih kmetij, kjer vas bodo razvajali z domačo hrano, lokalnim vinom in toplino prleškega doma. V bližini so tudi Bioterme Mala Nedelja, kjer se lahko sprostite v zdravilni termalni vodi in wellnessu, kar dodatno zaokroži izkušnjo popolnega oddiha.

Če Ljutomer obiščete v poletnih mesecih, vas čaka edinstvena priložnost za doživetje mednarodnega Grossmannovega festivala fantastičnega filma in vina – enega najzanimivejših kulturnih dogodkov v Sloveniji. Festival, posvečen žanrskemu filmu, združuje filmsko umetnost z bogato vinsko kulturo Prlekije.

Poseben čar nosi tudi Prleški sejem, ki vsako leto poteka prvo soboto v avgustu. Ljutomer takrat oživi v pravem sejemskem duhu – z raznoliko ponudbo domače in umetnostne obrti, lokalnega vina, prleških dobrot in izdelkov z vseh koncev Slovenije. Sejem je priložnost za srečanje z dediščino Prlekije in sodobno ustvarjalnostjo njenih ljudi.

Jeseni se praznično dogajanje nadaljuje z enim najpomembnejših vinogradniških praznikov – martinovim. V Ljutomeru ga tradicionalno obeležujemo s krstom mošta, lokalno tržnico, pokušino mladega vina ter glasbeno obarvanim večerom, ki poveže domačine in obiskovalce v praznovanju nove vinske letine.

Sestavni del prleškega utripa so tudi kasaške dirke, ki imajo v Ljutomeru več kot 150-letno tradicijo. Kasaški klub Ljutomer še danes skrbi za ohranjanje tega dediščinskega športa in na domačem hipodromu vsako leto organizira več dirk z mednarodno udeležbo. Gre za edinstveno športno in družabno doživetje, ki povezuje preteklost in sedanjost v enem najpomembnejših središč slovenske konjereje.

Vabljeni v Prlekijo, v Ljutomer, kjer se prepletajo bogata zgodovina, slikovita narava in pristno podeželsko življenje. Odkrijte mesto, ki je pisalo pomembne zgodovinske zgodbe slovenskega naroda, spoznajte njegovo kulturno in naravno dediščino, uživajte v lepoti neokrnjene narave ter se prepustite čarom prleškega podeželja, kjer vas pričakujejo toplina domačinov, izjemna kulinarika, vrhunsko vino in pestra turistična ponudba.

PROMETEJ

Na pobočju Ostrega vrha stoji mogočen kip Rudar Prometej, posvečen generacijam Trboveljčanov, ki so živeli od rudarjenja. Deset metrov visoka in deset ton težka skulptura je narejena iz odpadnega jamskega železa, starega tudi več kot sto let.

DELAJSKI DOM TRBOVLJE

V središču Trbovelj stoji Delavski dom, zgrajen leta 1956 po načrtih arhitekta Marka Župančiča, kot simbol življenja v novem družbenem sistemu. Pročelje krasi mozaik Marija Preglja, za katerega je prejel Prešernovo nagrado. Del Delavskega doma predstavlja tudi virtualni muzej rudarstva 4.dritl.

DIMNIK TRBOVLJE

Dimnik Termoelektrarne Trbovlje s 360 metri velja za najvišjo zgradbo v Sloveniji, najvišji dimnik v Evropi in sedmega na svetu. Je mogočen simbol industrijske preteklosti, ki navdušuje obiskovalce ob vznožju in odpira prostor za razmislek o prihodnosti.

AJNZER IN VAŠHAVA

Ob vhodu v trboveljski rudnik stoji rudarska kopalnica, imenovana Vašhava, razdeljena na belo in črno vašhavo za odlaganje civilne in delovne obleke rudarjev. V prizivnici je ohranjena zidna poslikava z motivom rudarjev, delo akademskega slikarja Janeza Kneza.

LOVSKI GRADIČ

Gradič je najstarejša hiša v Trbovljah, zgrajena na temeljih lovskega gradiča celjskih grofov. Stavba je skozi čas služila kot gosposkiški urad, postojanka tobačnih nadzornikov in gostilna, vse dokler ni postala povezana z družino Arzenšek.

KOLONIJA NJIVA

Rudarska kolonija Njiva v središču Trbovelj skriva dve avtentični rudarski stanovanji, ki prikazujeta življenje rudarjev in njihovih družin. Obiskovalci lahko stopijo v vsakdan rudarjev iz 20. in 60. let prejšnjega stoletja ter začutijo, kako so se oblikovali Rdeči revirji in identiteta naših dolin.

Povezava do spletne strani
Visit Trbovlje

Spancir PO TRBOVLJAH

visit_trbovlje

Visit Trbovlje

VEČERNI SPREHOD MED LUČKAMI ARBORETUM VOLČJI POTOK

Prostranost arboretuma, reliefna raznolikost in krajinska ureditev so odlična osnova za posebno doživetje večernega sprehoda med lučkami.

Edinstvena je svetlobna silhueta geometrijsko oblikovanega francoskega vrta, očarljiv je pogled na jezera, v katerih se lesketajo krogle in smreke, veličastna so številna drevesa oblečena v bela svetlobna oblačila. Letos je še več prostora namenjenega otrokom: Božičkova dežela, vila Marjetica, škrti in jelenčki ...

Večerni sprehod med lučkami se v Arboretumu Volčji Potok razprostira na 35 hektarih. Gori več kot 2.000.000 lučk oziroma 36 kilometrov svetlobnih verig. Na ogled je 2 hektara velik cvetoči travnik, svetlobni gozd, čudežno drevo, lesene jaslice v skalnjaku, romantično in zlato jezero ...

Lučke se prižgejo vsak dan od 16. 11. 2025 do 11. 1. 2026 ob 16. uri. Ugasnejo se po zaprtju parka ob 21. uri.

Za ogled od 14. do 30. 11. 2025 nudimo 25 % popust.

Za obisk med 1. 12. 2025 in 11. 1. 2026 po 19. uri nudimo 25 % popust.

Praznični in darilni program je v času večernega sprehoda tudi v trgovinici pri vhodu.

ARBORETUM
VOLČJI POTOK
Volčji Potok 3
1235 Radomlje,
Slovenija
www.arboretum.si
+386 (31) 379 705
@ visit@arboretum.si

Bukovniško jezero z okolico – Občina Dobrovnik

Sprostitev, kulinarika, doživetja!

Ko stopite v občino Dobrovnik, vas najprej pozdravi njen največji biser – Bukovniško jezero. Preden se podate na raziskovanje, se ustavite v Info centru, kjer vam prijazno osebje predstavi vse možnosti za popoln obisk. Tu lahko občudujete in kupite domače kulinarčne dobrote, rokodelske izdelke z zgodbo kraja ali si sposodite kolo, s katerim na dveh kolesih raziskujete slikovito okolico in širšo občino.

Bukovniško jezero, skrito med drevjem, je kot ustvarjeno za pobeg iz vsakdanjega vrveža. Sprehod ob vodi pomiri misli, tišina gozda prebudi radovednost in notranji mir. Že ob prvem pogledu na spokojno gladino, obdano z zelenimi gozdovi, vas objame občutek miru, ki ga v vsakdanjem življenju pogosto pogrešamo. Posebno izkušnjo ponuja Vidov izvir, znan po svoji blagodejni vodi, ki vrača dobro počutje. Številne energijske točke, razpršene okoli jezera, so postale priljubljeno zbirališče obiskovalcev, ki tukaj najdejo prostor za sprostitve in stik s sabo. Urejene pohodne in učne poti vas popeljejo v srce narave, kjer se vsak ovinek razkrije kot novo doživetje – od opazovanja ptic do odkrivanja raznolikih rastlinskih vrst. Bukovniško jezero ni le kraj tišine, ampak tudi prostor igre, pustolovčin in ustvarjalnosti. Otroci se razveselijo obiska Pravljicega parka, kjer pravljčni junaki in zgodbe oživijo med drevesi, bolj drzni pa preizkusijo svoj pogum v Pustolovskem parku, kjer med krošnjami čakajo adrenalinski izzivi. Za ljubitelje mirnejših trenutkov je pravi dragulj gozdna knjižnica – kraj, kjer se lahko usedete, odprete knjigo in prisluhnete šepetu narave. Če se na pot odpravite z avtomodom, vas ob jezeru čaka urejeno in prijetno postajališče, ki omogoča, da enodnevni izlet spremenite v večdnevni odih.

Ko dan napolnijo sprehodi, raziskovanje gozda in adrenalin v krošnjah, se prileže nekaj dobrega – in prav tu zaživi prekmurska kulinarika. Obiskovalce očara pristen okus domačih jedi, pripravljenih iz lokalnih sestavin in z veliko ljubezni. Na krožnikih zaživijo tradicionalne dobrote, ki jih spremlja izvrstno vino iz okoliških vinogradov. Vsaka kapljica vina nosi zgodbo zemlje, trte in ljudi, ki živijo z njo. V prijetni

družbi ob kozarcu vina, domačem kosilu ali domačem sladoledu Bukovniško jezero zaživi še v drugi podobi – kot prostor druženja, veselja in toplih trenutkov, ki ostanejo v spominu.

Ponudbo kraja zaokroža tudi Tropski vrt, ki vas popelje v svet eksotičnih rastlin. Med pisanimi barvami in mamljivimi vonjavami se zdi, kot bi za trenutek odpotovali na drug konec sveta. Sprehod po urejenih nasadih vrtnarije razkrije harmonijo med človekom in naravo, rokodelski izdelki lokalnih ustvarjalcev povezujejo tradicijo s sodobno domišljijo.

Ko se dan počasi prevesi v večer, v občini Dobrovnik poskrbijo, da vaš obisk lahko postane več kot le izlet. Gostoljubni domačini vas povabijo v prijetna prenočišča, kjer udobje, toplina in mir narave ustvarijo občutek domačnosti. Tu se noč spremeni v počitek, jutro v novo doživetje.

Občina Dobrovnik je kraj, kjer se sprostitve ob jezeru prepleta z naravnimi in kulturnimi doživetji, kulinarika očara brbončice, kjer se tradicija srečuje z inovativnostjo in ljudje s svojo prijaznostjo ogrejejo srce. To je prostor, ki ga začutite z vsemi čuti – vdihnete svežino gozda, okusite bogastvo domačih jedi, prisluhnete glasbi narave in začutite toplino, ki se vas dotakne.

Vabljeni na prijetno pustolovščino!

Zavod za okolje in turizem Dobrovnik
E-pošta: turizem@dobrovnik.si
Facebook: ZOT Dobrovnik – TIC
Telefon: 041-349-927

Zelena oaza sredi Bohinja

Ob robu Triglavskega narodnega parka, le nekaj minut hoje od Bohinjske Bistrice, se razteza kamp Danica – prostor, kjer se stikajo narava, tradicija in sodobni popotniški utrip. Gostje pravijo, da se tu hitro počutijo kot doma; med ljudmi, ki jih pozdravijo z nasmehom, v okolju, kjer narava narekuje svoj mirni ritem. Kamp leži na idealni lokaciji med reko Savo Bohinjko, vasjo, gorami in planinami, zato večino doživetij lahko gosti dosežejo kar peš ali s kolesom. Zjutraj vas prebudi šum Save Bohinjke in pogled na Triglav, večeri prinašajo spokojnost, kakršno je mogoče doživeti le v Bohinju.

Kamp, ki diha vse letne čase

Posebnost kampa Danice je, da je odprt vse leto. Poleti vabijo prostorne parcele ob reki in športna igrišča, jeseni se kamp obarva v tople barve, pozimi gostje združujejo počitnice z obiski Vodnega parka Bohinj ali bližnjih smučišč, spomladi je kamp Danica odlično izhodišče za kolesarjenje in pohodništvo po Juliana Trail, več etap katere vodi prav mimo kampa.

Dobrodošli doma – tudi vaši ljubljenci

Kamp že dolgo slovi po prijaznosti, tako do družin kot njihovih hišnih ljubljencev. Zanje je prav posebej poskrbljeno s pasjim tušem, koši za odpadke in prigrizki v naši trgovini. Moderni sanitarni prostori, otroške sanitarije in prhe, pralnica za oblačila, prostor za sušenje perila ter brezplačni pomivalni stroj poskrbijo, da se gostje počutijo udobno tudi ob daljšem bivanju. V skrbi za okolje in sodobne potovalne navade je v kampu na voljo **električna polnilnica za vozila**, kar dodatno potrjuje zavezo kampa trajnosti.

Kamp Danica je ponosen nosilec certifikata **Ecocamping**, priznanja **Kolesarjem prijazen kamp** ter znaka **Bohinjsko/From Bohinj**, ki združuje ponudnike, zavezane kakovosti, pristnosti in spoštovanju lokalnega okolja. Ponaša se tudi z znakom Slovenia Green accomodation ter vsakoletno sodeluje v natečaju Moja dežela – lepa in gostoljubna, kjer že več let vztraja med prvimi tremi najboljšimi kampi v Sloveniji.

Okusi Bohinja na dosegu roke

Ni lepšega kot po aktivnem dnevu sesti v gostišče Danica in okusiti jedi, ki nosijo pečat 'bohinjsko'. Lokalna ponudba je gostom vedno

bliže, saj gostilna že vrsto let sodeluje z okoliškimi ponudniki hrane, pijače in doživetij. Tako obiskovalci ne odkrivajo le Bohinja, temveč tudi njegovo srce – ljudi, ki tukaj živijo.

Pogled v prihodnost

Kamp Danica ostaja zvest tradiciji taborjenja, a pogumno zre v prihodnost. V kampu namreč nastajajo novi glamping objekti, ki bodo obiskovalcem ponudili drugačno, a še vedno pristno izkušnjo; združitev naravnega miru in modernega udobja. Gostje bodo v letu 2026 tako lahko izbirali med parcelami ob reki ali med petimi elegantnimi glamping namestitvami, ki bodo namenjene družinam in parom.

V Kampu Šobec vsako sezono nekaj novega

Kamp Šobec je pred skoraj sedemdesetimi leti nastal po zaslugi domačinov, ki so znali prepoznati in izkoristiti izjemne naravne danosti ter z njim gospodarno upravljati vse do današnjega mednarodnega slovesa. Prav prostovoljci Turističnega društva Lesce so zaslužni, da je kamp postal to, kar je danes. Z njim še vedno skrbno upravljajo člani društva iz lokalnega okolja, ki zagotavljajo, da ostaja prijazen do prebivalcev in privlačen za obiskovalce z vsega sveta.

V letošnji sezoni so bili po pričakovanjih najbolj zastopani nemški gosti, sledili so gosti iz Nizozemske in Poljske. V povprečju se doba bivanja podaljšuje, kar pomeni, da je vedno manj tranzitnih gostov in se podaljšuje obdobje tistih, ki v kampu ostanejo dlje tudi zaradi kakovostne ponudbe

Zaposleni – srce kampa Šobec

Vsako leto je prav ekipa zaposlenih tista, ki daje kampu Šobec edinstven utrip. S svojo predanostjo, prijaznostjo in iskrenim nasmehom ustvarjajo toplo vzdušje, v katerem se gostje počutijo kot doma. Njihova skrb za urejenost, udobje in prijetne izkušnje poskrbi, da se vsak obisk spremeni v nepozabno doživetje. Raznolikost zaposlenih prinaša svežo energijo, hkrati jih druži skupna želja, da gostom pričarajo popoln oddih. Prav zaradi njih kamp Šobec ni le prostor za počitek, temveč kraj, kjer nastajajo lepi spomini.

Sezonske novosti

Da bi se gostje v kampu Šobec čim bolje počutili, se v Turističnem društvu Lesce trudijo, da bi bilo bivanje v kampu vsako sezono bolj udobno. Letos so zgradili nove sodobne sanitarije na spodnji plani ob reki Savi, kjer je gostov poleti največ, stare sanitarije pa so bile premajhne za takšno kapaciteto gostov. Gradnjo novih so začeli takoj po koncu sezone 2024, odprtje je bilo še pred letošnjo sezono. Šlo je za obsežen projekt, ki je bil zahteven ne samo finančno, ampak tudi organizacijsko, vendar se je na srečo vse izšlo po načrtih. Moderne

sanitarije so odlično sprejete in so še povečale zadovoljstvo gostov. Prejšnje sanitarije pa so preuredili v zasebne kopalnice, kar je tudi ena od zelo iskanih novosti v ponudbi kampa.

Sredini večeri ob mostu

Zadnje katastrofalne poplave, ki so Slovenijo prizadele avgusta 2023, niso prizanesle niti kampu Šobec. Sava je poleg tega, da je poplavila spodnji del kampa, odnesla tudi vse, kar se je odnesti dalo, in med drugim močno poškodovala most, ki je kamp povezoval z blejsko stranjo. Most, tako kot tudi vsa ostala škoda, je bil saniran in je letos zaživel v novi preobleki – okrasitev z lučkami je poskrbela za čarobno vzdušje okoli mosta in marsikateri vzdih ob pogledu nanj. Odlično so se prijeli tudi sredini večeri, ko se je most spremenil v center dogajanja in so se na njem tako gosti kot domačini družili ob koktajlih in dobri glasbi.

Restavracija, bar na plaži in otroci

Za udobje in ugodje tako gostov kot domačinov je vse leto poskrbljeno tudi v restavraciji Šobec, med poletno sezono za še dodatno dobro vzdušje poskrbi bar na plaži z živo glasbo in 'self-service' ponudbo. V kampu Šobec niso pozabili niti na otroke, saj prav zanje vsak dan dvakrat na dan zagotavljajo animacijo in popestritev počitniških dni po meri najmlajših.

Če vas kdaj zamika, da bi dopust preživali v neokrnjeni naravi, ki je še vedno glavni adut kampa Šobec, vas v Turističnem društvu Lesce vabijo, da se oglasite pri njih!

Nočna panorama na mostu

Glamping Theodosius

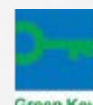
Dom stran od doma.

www.theodosius.si

Sredi stoletnega borovega gozda, z razgledom na Vipavsko dolino.
Narava. Tišina. Udobje.

Lesene koče, razkošje miru.
Savna, masažna kad, terasa med vinogradi.
Vonj borovcev in pesem vetra.

THEODOSIUS FOREST VILLAGE | Vrhpolje 165, 5271 Vipava | +386 (0)31308 473 | Info@theodosius.si

Pot treh zvonov

Je tu doma čarovnica? Se kdo skriva v jami? Ima bistra voda kraških izvirov še čarobno moč? Udin boršt je razdrapan kraški svet, ki buri domišljijo. A pot treh zvonov, ki se vije po severnem delu Udin boršta, je prijazna in nezahtevna za pohodnike vseh starosti.

Čas poti: do 2 uri
Vrsta poti: hoja, kolesarjenje
Izhodišče: Sebenje
Najprimernejši čas: vse leto

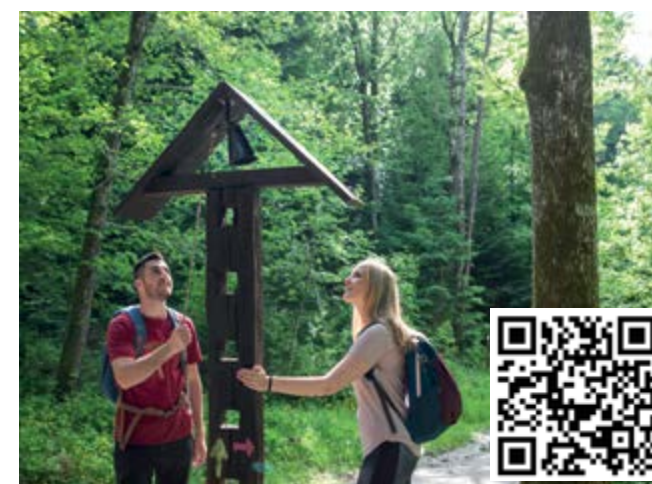
Pot je darežljiva z vrtačami, dolinami in jamami.

Zato je bilo tu vedno veliko dobrih skrivališč. V Udin borštu so imeli nekoč močno središče rokovnjači, fantje, ki niso hoteli služiti vojske, ki je v času francoske oblasti trajala od 7 do 14 let. V Udin borštu so imeli pomembne sestanke, rokovnjaške poroke in večkrat na leto veseljaške zabave.

Z vami so mogočni gozd, sončni travniki in prijazne vasi.

Kolovozne poti se mehko vijejo naprej. Domačini so na poti postavili tri znamenja, vsako z majhnim zvonom. Če imajo otroci cilj, da bodo pri znamenju pozvonili, jim je pot zanimivejša in korak hitrejši. Pijača ali malica na klopi poleg znamenja jim sprehod spremeni v spomina vreden izlet.

Ste že objeli lipo, staro več kot 500 let?

Lipa stoji v Žiganji vasi ob Poti treh zvonov. Koliko ljudi se mora prijeti za roke, da jo lahko objamejo? Koliko otrok gre v njeno votlo deblo? Nikoli ne boste vedeli, če ne preverite sami.

O poti

Idejo za pot so dobili domačini Žiganje vasi, ko so pred leti na cerkvi Sv. Urha zamenjali tri zvonove. Ker se jim je zdelo škoda, da bi stare zavrgli, so se domislili, da bi z njimi označili pot, ki se vije okrog Udin Boršta. Od tod tudi ime Pot treh zvonov. Ker pa so bili cerkveni zvonovi preveliki, so jo opremili s tremi manjšimi zvonovi in znamenji. Krožna pot poteka med Sebenjami, Novaki pod Golnikom in Žiganjo vasjo, dolga je približno 9 kilometrov. Ker gre za nezahtevno pot, je primerna za vsakogar, tudi za družine z otroki.

Služba za turizem Občine Tržič
Trg svobode 18, 4290 Tržič
E-pošta: informacije@trzic.si
Tel.: 04 5971 536

Zlati čoln – najbolj pesniška dogodivščina na vsem svetu

Škrat Dobrošin navdušeno odkriva nove kraje in potuje skozi različne dežele. Zdaj je v svetu ljudi, že hip za tem odjadra v svet domišljije. Za svoja potovanja si je škrat poet pričaral zares čarobno plovilo, to je zlati čoln. Z njim pluje v daljne kraje in išče navdih za svoje pesmi.

O Zlatem čolnu

Pravljичno doživetje Zlati čoln je najbolj pesniška dogodivščina na vsem svetu! Popelje vas v kraški gozd nad Sežano, ki je središče Krasa in rojstni kraj velikega slovenskega pesnika Srečka Kosovele. Njegove otroške pesmi so srce in duša družinskega doživetja. V gozdni pesniški dogodivščini spoznate škrate s Krasa, to je škrat Dobrošin, ki je velik škratji poet in popotnik. Preizkusite svojo pesniško žilico in odplujte z zlatim čolnom na morje poezije! Skujte zlate verze ter zberite zlatnike in pečate, da si prislužite zlato nagrado. Za dogodivščino Zlati čoln potrebujete knjižico, ki je na voljo v TIC-u Sežana.

Škrat Dobrošin je znameniti škrat s Krasa. Kot se za škrate spodobi, ima doma veliko skrinjo zlatnikov, ki jih skrbno čuva. Toda njegov pravi zaklad so pesmi. Škrat Dobrošin je največji škratji poet. Vsi škratje in škratice s Krasa vedo, da se bo škratji svet vrtel v pravo smer tako dolgo, dokler bo škrat Dobrošin zlagal verze in koval rime. Mali škrateljci se že v svoji rani mladosti, pri komaj nekaj sto letih, naučijo recitirati poezijo. Škrat Dobrošin je tudi velik popotnik. Živi po načelu svojega velikega vzornika, pesnika Srečka Kosovele, ki je bil res le človek, a je škrate s Krasa dobro poznal. Imel je tudi velik posluh za naravo in vsa živa bitja, kar je škratom še kako pomembno! Dogodivščina Zlati čoln se prične v TIC-u Sežana (Prečna ulica 2). Pot je krožna, nezahtevna in urejena, konča pa se v TIC-u Sežana, kjer prejmete nagrado za opravljeno pesniško misijo. Pot je dobro označena s smerokazi in utrjena, primerna tudi za toplejše poletne dni. Priporočamo lahko pohodno obutev.

Kosovelova dediščina pred Kosovelovim letom 2026 s KONStrukturizmom dobiva sodobno, digitalizirano podobo

Projekt KONStrukturizem – Kosovelova dediščina med Sežano in Tomajem, v sklopu katerega je nastalo doživetje Zlati čoln, je ena od aktivnosti priprave na Kosovelovo leto 2026. Prihajajoče leto bo priložnost za poglobljeno raziskovanje, celovito predstavitev in doživljanje pesnikove literarne zapuščine, idej in vizije, ki po sto letih nagovarjajo, navdihujejo in ostajajo živo aktualne. Kosovelovo leto 2026 z obnovljeno Kosovelovo domačijo v Tomaju ter posodobljeno opremo in vsebino Kosovelove sobe v Sežani vabi na raziskovanje dediščine pesnika Krasa. Ob podpori projekta KONStrukturizem je literarni sprehod V korak s Kosovelom dobil digitalno nadgradnjo, s katero vzpostavlja povezavo med preteklostjo in sedanjostjo. V celoti prenovljeno Kosovelovo pot med Sežano in Tomajem, po delu katere poteka tudi doživetje Zlati čoln, dopolnjujejo označevalne in informacijske table ter dodatne površine za oddih, rekreacijo in igro. Točka KONS v TIC-u Sežana vam s pomočjo interaktivne table in umetne inteligence nadene Kosovelovo podobo, na Trgu osvoboditve (pred vhodom v TIC) vas pozdravi bronasti kip Srečka Kosovele v naravni velikosti, umetniško delo akademske kiparke Alenke Vidrgar.

Digitalizacija kulturne dediščine Srečka Kosovele s trajnostnim razvojem turistične infrastrukture obiskovalcem omogoča edinstveno doživetje Kosovelove poezije s sodobnimi pristopi in inovativno turistično vsebino.

Projekt KONStrukturizem je sofinanciran iz Načrta za okrevanje in odpornost.

Atelje Mlin umetnin

Več na: turizem-sentjur.com
tic@turizem-sentjur.com

Kropa

Kovaški biser pod Jelovico

Kropa je biser pod Jelovico, ki obiskovalca navduši s svojo zgodovino, arhitekturo, kulturno dediščino in kulinariko. Kovaška preteklost je zaznamovala današnjo podobo kraja z znamenitimi fužinarskimi hišami. Sprehod po kraju odkriva

kovaško dediščino, kateri so stoletja dajali pečat žebli, danes umetniške skulpture. V Kropo vabi tudi kulinarika. Jedi, ki so bile velikokrat na jedilniku, ostanejo in njihova priprava se prenaša iz roda v rod. Pokusiti Kropo je doživetje, ki ostane.

Moj izlet

Odkrijte Slovenijo na povsem nov način!

Ustvarite izlet po meri s spletno aplikacijo Moj Izlet in odkrijte skrita doživetja Slovenije

Pustite se navdihniti in ustvarite svoje popotniško doživetje po meri. Sestavite si izlet po svojih željah, s prilagojenimi postanki, aktivnostmi in raziskovanjem skritih koticov Slovenije.

Z aplikacijo boste lahko načrtovali izlete, odkrivali neodkrita doživetja in se prepustili čarobnosti narave in krajev, ki jih ponuja Slovenija. Ne glede na to, ali ste avanturist, ljubitelj kulture ali želite preprosto uživati v naravi, z aplikacijo boste našli vse, kar potrebujete, da izpolnite svoje izletniške sanje.

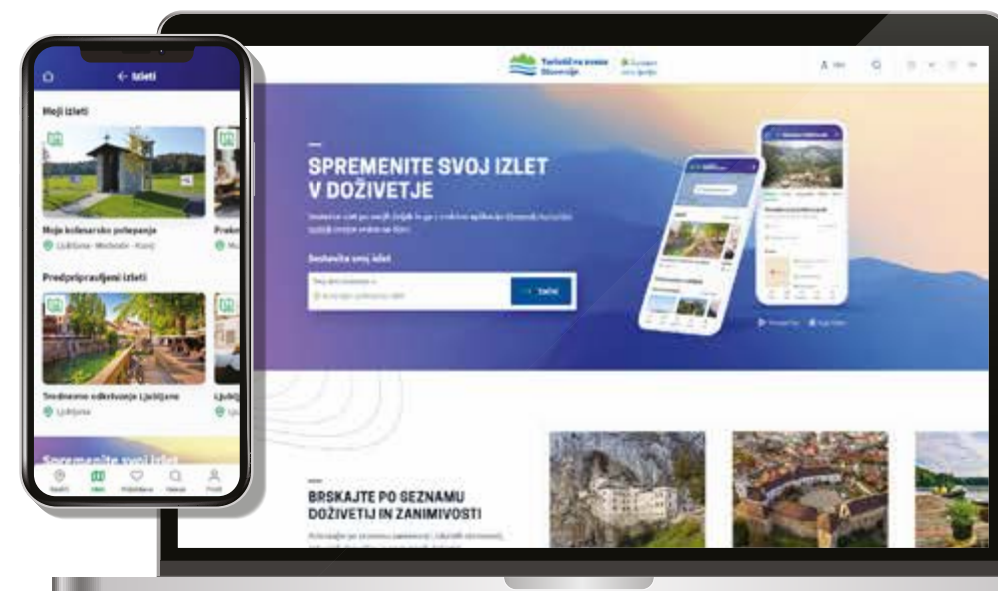
Aplikacija je na voljo za prenos brezplačno!

NA VOLJO V Google Play

Prenos iz App Store

Turistična zveza Slovenije

2025 – LOŠKA DOLINA – Vzhajajoči turistični kraji

LOŠKA DOLINA

LOŠKA DOLINA

Dobrodošli v Loški dolini, v objemu gozdov Snežnika.

TIC Loška dolina

Cesta Notranjskega odreda 24, 1386 Stari trg pri Ložu
www.loskadolina.info | +386 (0)41 634 224

2025 – ČRNA NA KOROŠKEM – Skriti turistični kraji

Črna na Koroškem

Črna na Koroškem ponuja edinstveno doživetje za vse, ki iščete sprostitve v objemu neokrnjene narave, stran od vsakdanjega stresa in hrupa. Ubrani park vas vabi v Žerjav, kjer boste našli notranji mir in tišino. Začnite dan z jogo ali pilatesom, se okrepčajte z domačo 'črjansko košto', če pa želite dan popestriti s kančkom adrenalina, se preizkusite na feratah Mučevo ali Olimpline ali se podajte na najdaljšo neprekinjeno jeklenico v Sloveniji.

visit
ČRNA

Moja dežela – lep in gostoljubna leta 2009 v Velenju, ko je bil častni pokrovitelj prireditve nekdanji predsednik RS dr. Danilo Türk. Na fotografiji z ekipo TZS in dolgoletnim predsednikom TZS Marjanom Rožičem.

Moja dežela – znak gostoljubnosti

Paradni izbor nekoč in danes

Nekoč smo v okviru izbora Moja dežela nagrajevali predvsem urejenost krajev, ki so zdaj vsi po vrsti 'kot iz škatlice'. Ker se prava vrednost slovenskega turizma skriva v pristni izkušnji obiskovalca in gostoljubnosti domačinov, smo lani natečaj preimenovali v Moja dežela – znak gostoljubnosti. To ni prva preobrazba najbolj prepoznavnega in trajnostnega izbora Turistične zveze Slovenije. Poglejmo, kako se je razvijala naša parадna akcija.

Prvi izbor je leta 1968 potekal pod imenom **Najbolj prizadeven kraj na področju turizma** v Sloveniji. Komisijo so poleg predstavnika Turistične zveze Slovenije sestavljali še novinar časopisa Delo in predstavnik Zveze hortikulturnih društev Slovenije. Trajal je od 20. maja do 15. septembra 1968, v njem so za zmagovalni kraj izbrali Radence. Prejeli so 1000 dinarjev nagrade in še dodatnih 5000 dinarjev, ker so mu prvo mesto namenili tudi bralci Dela. Splošna ocena ni bila prav spodbudna, saj je komisija ugotovila, »da za infrastrukturne elemente turistične ponudbe še vedno ni časa, denarja in razumevanja«. Pa vendar akcijo velja nadaljevati, so sklenili. Naslednje leto smo ocenili 42 turističnih krajev, na prvo mesto se je uvrstil Bled, kjer je bila 13. decembra zvečer v Festivalni dvorani tudi zaključna prireditev. »Festivalna dvorana na Bledu je bila polna do zadnjega kotička in mnogi so morali oditi domov, ker niso dobili prostora. Po približnih ocenah je bilo v dvorani kakih 900 ljudi,« je v Lipovem listu poročala Danica Zorko.

Leta 1990, leto dni pred osamosvojitvijo, smo izbirali **Najbolj urejen turistični kraj v Sloveniji**, kraje smo razvrstili v štiri kategorije: posebna skupina, turistični kraji, izletniški kraji in manjši turistični kraji. V prvi kategoriji so ponovno zmagali Radenci, kjer so priznanje vročili Turističnemu društvu Radenci kot najbolj zaslužnemu, v drugi kategoriji so zmagale Šmarješke Toplice, v tretji Braslovče, med manjšimi turističnimi kraji Osilnica.

V letu 1992 smo kot posebno skupino dodali zdravilišča ter večja mesta, ocenjevali smo tudi najboljše bencinske servise OMV Istra Koper in Petrola, najboljše železniške postaje in turistične pošte, svoje je rekla tudi turistična porota Dela in kluba Nedeljskega. V kategoriji izrazito turistični kraj je ponovno slavil Bled.

Leta 1993 se je izbor preimenoval v **Moja dežela – urejena in čista**, v

kategoriji izrazito turistični kraj je tokrat slavil Portorož. Izbirali so tudi najbolj urejene in čiste šole, v tej kategoriji je slavila Osnovna šola Brežice.

Leta 1994 se je izbor preimenoval v **Moja dežela – lep, urejena in čista**, v njej so poleg krajev sodelovale še osnovne in srednje šole, vrtci, mejni prehodi, bencinski servisi, železniške postaje, pošte, turistične kmetije, policijske postaje, trgovine Mercatorja in vojašnice. Leta 1996 so se pridružile še policijske postaje ter gasilski in planinski domovi. V sodelovanju z revijo Jana so izbirali tudi naj vrtove.

Leta 1997 so se v ocenjevanje vključili tudi kampi. V I. kategoriji je zmagal kamp Šobec na Bledu, v II. kategoriji kamp Danica v Bohinju, v III. kategoriji kamp Jadranka Izola.

Takratni in aktualni predsednik TZS Dominik S- Černjak na prireditvi Moja dežela – lep in gostoljubna leta 2007 v Žalcu.

Leta 1999 se je v tekmovanje preimenovalo v **Moja dežela – lep in gostoljubna**, vanj pa se je vključilo tudi Združenje za trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije z ocenjevanjem urejenosti gospodarskih in poslovnih objektov. Izbirali so najbolj urejena mala in velika podjetja.

Leta 2001 smo začeli iskati tudi najbolj urejene cestninske postaje – med starejšimi so slavile Hrušica, Torovo in Postojna B, med novejšimi Tepanje, Pesnica in Videž. V letu 2003 se je pojavila posebna kategorija hribovski kraji, v kateri je slavila Logarska dolina, izbirali smo tudi počivališča ob avtocestah. Leta 2008 smo začeli poskusno ocenjevanje turističnih in mladinskih hotelov, ocenjevali smo celo vrtno ribnike in sladkovodne morske akvarije. Pomembno mesto so zavzeli tudi kampi, ki smo jim pozneje dodali glampinge ter tematske poti, ki danes sodijo med najbolj priljubljene oblike trajnostnega turizma.

Moja dežela – lep in gostoljubna je leta 2011 potekala v Portorožu, častni pokrovitelj je bil nekdanji predsednik RS dr. Danilo Türk, TZS pa je vodil predsednik Peter Misja.

Letos natečaj poteka že 34. leto zapored, od lani pod imenom **Moja dežela – znak gostoljubnosti**. Ocenjevalne komisije so se poleti znova odpravile na teren, da preverijo, kako pristno in toplo so obiskovalci sprejeti v slovenskih krajih.

Tudi nekdanji predsednik Borut Pahor je bil večkrat častni pokrovitelj naše prireditve.

Kraje danes razvrščamo glede na znesek pobrane turistične takse, saj ta najbolj realno odraža intenzivnost turističnega utripa in omogoča primerljivo ocenjevanje. Tako so v ospredju najboljši naj turistični kraji, prepoznavni turistični kraji, vzhajajoči turistični kraji ter skriti turistični kraji, ocenjujemo tudi izletniške točke, zgodovinska jedra, kampe, glampinge in tematske poti. Poseben poudarek ostaja na pristni izkušnji obiskovalca – kako mu skupnost omogoči, da se za kratek čas počuti kot domačin.

Vsi nagrajenci natečaja Moja dežela – lep in gostoljubna leta 2018, ko je Turistično zvezo Slovenije vodil predsednik Peter Misja.

Natečaj, ki je pot začel pred skoraj pol stoletja, je iz preprostega ocenjevanja urejenosti prerasel v simbol slovenske gostoljubnosti in trajnostnega turizma. Danes v ospredje postavljamo ne le lepe kraje, temveč predvsem ljudi, ki ustvarjajo občutek topline in dobrodošlice. Ker gostoljubnost ni le beseda, temveč občutek, ki ga nosimo s sabo, se natečaj Moja dežela – znak gostoljubnosti uvršča med najlepše zgodbe slovenskega turizma.

Besedilo: Polona Frelih

Fotografije: arhiv TZS

Članici strokovne komisije Monika Mohar in Vanja Ločniškar v Libelicah

Državne ocenjevalne komisije izbora Moja dežela – znak gostoljubnosti so v poletnih mesecih prečesale Slovenijo in v različnih vremenskih razmerah prevozile kar 11 tisoč kilometrov. Ogledale so si 18 naj turističnih krajev, 8 prepoznavnih turističnih krajev, 7 vzhajajočih turističnih krajev, 10 skritih turističnih krajev, 19 zgodovinskih jeder, 29 izletniških točk, 19 kampov in glampingov ter 14 tematskih poti. Kakšni so njihovi vtisi?

Gostoljubnost tukaj je doma,
Oj, to naša je Slovenija,
Sredi gričev in dolin,
Tam naš stari mlin stoji.
Obala z milino nas je obdala,
Ljubezen in pristnost ljudi
Je vrlina prava,
Ubranost prelepih poti
Bližino med nami prebudi.
Narava biserov nam je pokazala,
Ostani taka, ti dežela zala,
Spomeniki kulture nam govorijo,
Tukaj dobri ljudje se rodijo.

(Nevenka Vidmar, članica komisije za kraje)

Članici strokovne komisije Nevenka Vidmar in Polona Frelj z Martinom Krpanom pred Muzejem Pivških presihajočih jezer.

Slovenija, združena v ljubezni do domovine

Marko Lavrenčič, član komisije za kraje

Vsako leto, ko se ekipe Turistične zveze Slovenije podajo na teren, se pred očmi domačinov odvije nekaj posebnega. Ocenjevalne ekipe niso zgolj skupina obiskovalcev, temveč preplet strokovnjakov, ki so ocenjevanju namenili svoj prosti čas, z različnih področij – turizma, kulture, hortikulture, trajnostnega razvoja, gostinstva in arhitekture. Prav raznolikost znanja in pogledov ustvarja občutek, da na kraj ne zrejo le oči posameznika, temveč celotna paleta izkušenj, ki se dopolnjujejo. Prav ta preplet znanja, komplementarnost, zanos in vztrajnost ekip pri ocenjevanju in svetovanju daje vero, da smo zares združeni v službi svoje domovine. Medtem ko smo potovali po Sloveniji v dežju, pri nizkih jutranjih temperaturah in tudi v dnevih, ko se je temperatura povzpela vse do 40 stopinj Celzija, smo s kolegi ocenjevalci prevozili vse kote Slovenije, prevalili slovenske Alpe, prevozili nižine Prekmurja ter se spustili v prelepe kraške jame. Na letošnjem natečaju je še posebno izstopala motivacija lokalnih turističnih ekip in županov, ki so vneto in iskreno poprijeli za delo. Ob tem so srkali znanje od članov naših ekip ter že načrtovali vse mogoče izboljšave svoje turistične ponudbe. Občutek je bil, da so vsi ti slovenski kraji združeni v ljubezni do domovine, kar smo lahko ocenjevalci tudi videli in začutili na terenu. Zaključim lahko z ugotovitvijo, da delo ocenjevalcev tako ni le merjenje doseženega, temveč tudi ustvarjanje poti v prihodnost – poti, po kateri Slovenija stopa kot prepoznavna, trajnostna in vedno bolj priljubljena turistična država.

Vanja Ločniškar, članica komisije za kraje

Kar se tiče letošnje akcije *Moja dežela 2025*, me je najbolj navdušila povezanost prostovoljcev in ostalih deležnikov v turizmu, ki skupaj ustvarjajo turistične produkte, zanimive in privlačne za obiskovalce. Za komisijo so se letos zelo potrudili, da so nam predstavili svoje kraje ne samo kot znamenitosti, ampak tudi z animacijo same komisije. Seveda me je navdušila tudi urejenost in cvetlična podoba krajev ter gostoljubnost vseh, ki so se nam pridružili na poti. Želela bi si, da bi bilo še več možnosti za pridobitev priznanj, ker so zame vsi letos prijavljeni kandidati zmagovalci.

Lenka Molek, vodja komisije za zgodovinska jedra

Letošnje ocenjevanje urejenosti zgodovinskih jeder je potekalo v 19 krajih, in sicer v 8 mestnih jedrih, 5 trških jedrih in 6 vaških jedrih. Razporeditev v posamezno kategorijo je včasih drugačna od prijave, saj upoštevamo poleg zgodovinskega statusa tudi sedanjo vlogo v omrežju naselij. Pri ocenjevanju zgodovinskih jeder izhajamo iz že 50 let uveljavljenih evropskih smernic, ki vračajo jedrom predvsem vlogo kakovostnega bivalnega okolja za obstoječe prebivalstvo in priseljence ter ponujajo kulturne dosežke, nastale skozi dolgo zgodovino, radovednim obiskovalcem. Ker gre za skozi čas 'utrjeno' območje, je nujen interdisciplinarni pristop, na področju rehabilitacije zlasti prilagoditev komunalne in prometne urejenosti sodobnim potrebam, vključujoč potrebe turistov, utrjevanje objektov za potresno varnost, dostopnost za funkcionalno ovirane in oskrbno infrastrukturo za prebivalstvo. Na področju revitalizacije so potrebni posebni programi za sodelovanje prebivalcev pri urejanju njihovega okolja, za vračanje prebivalstva, poživitev drobne trgovske, obrtne ali gostinske dejavnosti ter za povečan sprejem obiskovalcev. Pri urejanju zgodovinskih jeder je za prebivalstvo izjemno pomembno varstvo in obnova kulturne dediščine. Če gre za naselbinsko dediščino, tudi ohranjanje zgodovinske urbane morfologije, pri posameznih objektih stavbnih posebnosti. Poleg osnovnega ocenjevanja, to je urejenosti zgodovinskega jedra, pogledamo tudi prometno in informacijsko opremo, ki vodi obiskovalca k jedru in znamenitostim. Tu sta zlasti pomembni urejenost in označenost parkirišč, tudi vodenje do njih, a tudi usmerjevalne table k za turista pomembnim objektom. Pomembna je pojasnjevalna oprema, oznaka itinerarijev in opozorilo na morebitni turistični avtobus za funkcionalno ovirane ter klopi za počitek. Posebno smo pozorni na predstavitevne zapise znamenitosti, ki naj bodo kratki in zgovorni, ne pa dolgi spisi strokovnjakov; za podrobnosti morajo biti na voljo druga gradiva. Ocenjujemo tudi založenost TIC-a z informativnimi gradivi in lokalnimi izdelki, pri čemer je pomembno poglavje gostinski lokali, zlasti s posebnostmi in domačo hrano. Napredek pri urejanju zgodovinskih jeder je v zadnjih letih izjemen, tako je konkurenca skoraj izenačena. Tako smo prepoznali tudi inovativnost in dosežke na posameznih področjih, t. i. presežke, ki bi jih priporočili tudi drugim. V Mariboru je to na primer velikopotezna ureditev Lenta v rekreativno sprehajalni prostor jedra in mesta, lice mesta z obnovljenim Sodnim stolpom in gledališkim kompleksom, pešpotjo čez Dravo ter novo funkcijo objekta ob znameniti trti, ki je posvečena zlasti njej. V Slovenj Gradcu navdušujeta stanovanjski in obrtno-trgovski program ter prometna ureditev, kar so običajno

Predsednica strokovne komisije za jedra Lenka Molek ter člana strokovne komisije dr. Anton Prosen in Marko Lavrenčič

najbolj zahtevne naloge občine na tem področju. Ptuj ima izjemen mestni hotel in splošno urejeno jedro, težave se pojavljajo pri informiranju in dostopnosti jedra. V Vipavskem Križu ugaja vzorna prometna ureditev parkiranja in informacijska oprema ob številnih stanovanjskih objektih, ki jih obnavljajo in oživljajo. V Vuzenici nas je navdušila inovativna turistična infooprema, s katero so zakrili čistilno napravo, v Črneči vasi čudovita ohranjena kulturna krajina ter skupnostna obnova spomenikov, ki izpričujejo posebno, uskoško zgodovino, a tudi povezanost vasi. Seveda ne smemo pozabiti Štanjela z obnovljenim gradom in razstavno-muzejskimi predstavami, a žal je stanovanjski del precej pust, tudi dostop je otežen za funkcionalno ovirane. Knežak ima vaški park in nagrajenega evropskega kmeta, a vas je še precej neurejena.

Komisija za tematske poti v Sežani, kjer so si ogledali pot posvečeno Srečku Kosovelu

Če povzamem: urejenost zgodovinskih jeder je v Sloveniji iz leta v leto boljša in dohaja tujo konkurenco tudi kot turistični cilj. Zavedati se moramo, da smo zamudniki v Evropi, ki je zgodovinska jedra urejala predvsem v obdobju od leta 1975 do 1985, torej vsaj tri desetletja pred nami. Sočasni, a fragmentarni, so bili pri nas le Piran, Maribor, Tržič in Ljubljana, in to le na področju stanovanjske prenoje, ostali so orali ledino v novih, manj prijaznih razmerah. To je izjemen napor, ki ga je treba ceniti. Nekje pa se je sčasoma pozabilo na osnovne cilje urejanja zgodovinskih jeder, ki postajajo odtujeni spački ali 'dnevne sobe' večjih mest, kar seveda ni prav.

Jože Prah, predsednik komisije za Naj pot

V letošnjem letu je bilo prijavljenih 15 tematskih poti. So zelo različne, a odlično vzdrževane. Naša naloga ni le ocenjevanje, temveč predvsem svetovanje. Komisija, ki hodi na teren, si izmenjuje izkušnje in snuje nove projekte, kar je tudi glavna tema ocenjevanja. Dogovarjamo se za skupna srečanja, na katerih bomo pripravili nadgradnje.

Na primer v občini Sežana, kjer bo naslednje leto Kosovelovo leto, bomo delali na obeh poteh skupaj z gozdno knjižnico in pripravili celoletni projekt.

Kakovost in zanimanje za poti naraščata. Lani smo na kongresu zastavili nove naloge, ki jih poskušamo nadgraditi, predvsem pri izročilnosti poti. Tudi prihodnje leto bomo s klepeti na temo naj poti poskušali pristopiti bolj izobraževalno, kot je opazno v evropskem prostoru: večji poudarek bo na doživljajskem, izobraževalnem trenutku in razgibanosti poti – primerne za družine, starostnike in vse generacije.

V Sloveniji imamo ogromno tematskih poti – okoli 700 poti oziroma 5.600 kilometrov. Veseli nas, da jih vedno manj 'umira', saj projekti niso več osredotočeni le na gradnjo novih, temveč na nadgradnjo obstoječih in povezovanje z drugimi projekti, kot so Transverzala, Škratelec ali gozdne učne poti. Povezani sklopi se lažje promovirajo, tujce navdušuje povezava s prostorom in lokalnimi ljudmi.

Glavni moto pri nas je, da lokalne skupnosti ostanejo lastnice poti in jih nadgrajujejo. To opazamo pri vseh ocenjenih poteh – njihove odlike so povezovanje, združevanje in ustvarjanje novega trenutka v lokalni skupnosti.

Fotografije: arhiv TZS

Klara Klavs, mlada ocenjevalka natečaja Moja dežela – znak gostoljubnosti in Turizmu pomaga lastna glava

Turizem smo ljudje – med ljudmi pa je pomembno sodelovanje ter povezovanje

Klara je diplomirala iz turizma.

Klara je v juliju zaključila študij na Fakulteti za turizem, Univerza v Mariboru, kar ji je po eni strani predstavljalo izziv, po drugi razvedrilo, saj je zanjo turizem panoga, ki je izredno pestra, razgibana, predvsem pa povezana z ljudmi. Pravi, da si tudi v prihodnosti želi delovati ter razvijati nacionalne in mednarodne projekte na področju slovenskega turizma, saj je ta hitro razvijajoča panoga, ki se hkrati prilagaja družbenim, ekonomskim, tehnološkim, kulturnim, predvsem pa okoljskim spremembam, ki so v zadnjem času osrednja tema razprav. »Turizem velja za enega najhitreje rastočih gospodarskih sektorjev, saj ustvarja nova delovna mesta ter spodbuja regionalni razvoj. Neizkoriščene priložnosti vidim predvsem v trajnostnem turizmu, saj menim, da bi se lahko v turizem vpeljevalo še več trajnostnih praks. Ker si današnji turisti želijo vedno bolj pristnih in personaliziranih izkušenj, ima tudi podeželski turizem zagotovo še veliko možnosti za razvoj,« razmišlja in doda, da smo turizem ljudje, med ljudmi pa je izjemno pomembno sodelovanje ter povezovanje, kar tudi še ni dovolj izkoriščeno, saj bi razvoj skupnih produktov s sosednjimi regijami ali državami omogočil zanimivejšo turistično ponudbo, več promocije za vse vključene deležnike ter posledično več obiskovalcev.

Gastronske pobude

V diplomski nalogi se je osredotočila na vlogo JRE Slovenija (Jeunes Restaurateurs, slo. mladi restavradorji) pri razvoju trajnostne gastronomije v Sloveniji. Restavracije z oznako JRE so tiste, ki v svoje vsakodnevno delovanje vključujejo trajnostne prakse in rešitve, saj

menijo, da je trajnost način življenja, ne le trend. »V Sloveniji se z nazivom JRE trenutno lahko pohvali 24 vrhunskih restavracij. Kuharski mojstri nam skozi vrhunsko kulinariko predstavijo tudi svoje delovanje in zgodbo, kar gastronomsko izkušnjo naredi še bolj pristno. Po drugi strani je pri nas tudi še vedno veliko restavracij, ki ne poslušajo okolju prijazno ter še vedno ne vključujejo trajnostnih praks v svoje delovanje. Te prakse so ločevanje odpadkov, nabava nizkocenovnih in nelokalnih sestavin, prevelika poraba vode, elektrike in plastike. Predvsem opažamo, da v Sloveniji manjka restavracij, ki bi slovenskim in tujim gostom nudile tradicionalno slovensko hrano. Slovenske restavracije z oznako JRE večinoma sodelujejo z lokalnimi dobavitelji in slovenskimi kmeti, saj si na krožnikih želijo videti lokalne sestavine in dobre okuse. 'Zero waste' je praksa, ki se jo prav tako poslužuje večina gostincev JRE, pomeni 'nič zavrženega'. Z njo si gostinci prizadevajo porabiti vso hrano med pripravo jedi, tako da ničesar ne mečejo stran.«

Turistični potencial

»Slovenija je majhna država z ogromno potenciala. V Strategiji slovenskega turizma je zapisano, da se želi predstavljati kot zelena, butična in trajnostna destinacija za 5-zvezdična doživetja. Menim, da se vsak turistični ponudnik trudi po najboljših močeh, a z medsebojnimi povezovanjem bi lahko vsekakor dosegali še boljše rezultate. Naša majhnost je lahko prednost, saj nam omogoča lažje sodelovanje. Slovenija je destinacija, kamor se turisti vedno radi vračajo, kar je zagotovo potrditev, da se slovenski turizem razvija v pravo smer. Prav tako smo destinacija, za katero se zanimajo sodobni turisti, ki potrebujejo predvsem mir, odklop, avtentičnost ter gostoljubje. Vse to in še več imamo, opažamo pa, da sami kot narod tega mnogokrat ne cenimo dovolj. Zato želim spodbuditi turistične ponudnike, naj se zavedajo vrednosti svojih produktov in storitev in jim postavijo tudi primerno ceno, kajti turisti z vsega sveta so jo pripravljeni plačati,« poziva.

Sodelovanje pri natečaju Moja dežela – lepa in gostoljubna

V drugem letniku fakultete za turizem je v sklopu učnega načrta obvezno praktično usposabljanje v poljubni organizaciji, ki deluje v turizmu. Tako se je Klara s Turistično zvezo Slovenije dogovorila za sodelovanje v vlogi ocenjevalka na natečaju Moja dežela. Pravi, da je hvaležna za to izkušnjo, saj ji je omogočila veliko širine pri nadaljnjem študiju. »Delo ocenjevalne ekipe je vedno zanimivo, pestro ter razgibano. V jutranjih urah se ekipa iz Ljubljane odpravi v že vnaprej določen kraj, mesto ali izletniško točko, kjer se sreča z eno ali več oseb, ki ji ga predstavijo in razkažejo. S seboj imamo vedno ocenjevalne pole, na katere si beležimo napredek, novosti, priložnosti in tudi pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali med ogledom. Ob koncu dneva se pogovorimo, izmenjamo mnenja, nato skupaj izpolnimo ocenjevalno polo in kraju, mestu ali izletniški točki podelimo končno oceno. Za zaključek objavimo nekaj lepih in zanimivih utrinkov na

družbenih omrežjih ter tako lepe razglede delimo tudi z drugimi,« opisuje delo ocenjevalke in doda, da pri tem kraje in mesta, ki sodelujejo na natečaju, razdelijo v različne kategorije, da je ocenjevanje čim bolj pošteno. »Letos sem bila najbolj osredotočena na tri kategorije, in sicer: naj turistični kraj, skriti turistični kraj in izletniška točka. Vsaka ima tudi svojo ocenjevalno polo, saj moramo biti pri različnih kategorijah pozorni na različne dejavnike,« pojasni. »Pri ocenjevanju krajev in mest smo pozorni predvsem na dostop do kraja, njegovo ureditev, tudi hortikulturno (urejeni parki, ocvetličanje ...), turistično infrastrukturo in ponudbo, urejenost in delovanje turističnoinformacijskega centra, gostoljubnost ter prizadevnost za trajnostni razvoj. Pri izletniških točkah več pozornosti namenimo urejenosti in vzdrževanju točke, dostop do nje (urejene ceste, označevalne table), ali ima izletniška točka oskrbnika, kakšna je informiranost v živo in kakšna prek družabnih omrežjih in spletne strani, seveda imata veliko težo tudi ponudba in gostoljubje.«

Izkušnje na terenu

»Na terenu sem spoznala, koliko čudovitih kotičkov, razgledov in zgodb skriva slovenska pokrajina. Ker je Slovenija majhna, včasih mislimo, da smo videli že vse, a res ni tako. Navdušila sta me tudi prijaznost in gostoljubje ljudi v krajih, saj smo se povsod počutili dobrodošle. V prav lep spomin se mi je vtisnila pomurska destinacija Sveti Jurij ob Ščavnici, saj je načeloma malo odročen kraj, a zato toliko bolj pristen in prijeten. Menim, da je to odlična izbira za izlet, ko potrebujemo nekaj miru, odklopa in lepih razgledov. Slednjih zagotovo ni manjkalo tudi na Krasu, v majhnem naselju Marežige, kjer se prijaznost in gostoljubje čuti daleč naokoli. Prebivalci se povezujejo, sodelujejo, si med seboj pomagajo ter tako ustvarjajo pristne lokalne dogodke, ki privabijo tako domačine kot turiste. Oba kraja sta me navdušila s svojo podobo in urejenostjo, ljudje pa s srčnostjo in iskrenostjo. Na vsakem koraku se je čutilo, da to, kar počnejo, počnejo z srcem.«

Turizmu pomaga lastna glava

Pri projektu Turizmu pomaga lastna glava, namenjenem slovenskim osnovnošolcem je letos kot ocenjevalka sodelovala prvič. »Naloga učencev je, da si zamislijo turistični produkt ali storitev, ki bi se v Sloveniji lahko v prihodnosti prodajala kot resnična. Poleg tega napišejo seminarsko nalogo ter posnamejo video, vezan na svoj turistični produkt. Letošnja tema se je glasila 'Tradicija v trendu', tako so ustvarjali produkte, povezane z zgodovino in sedanostjo. V maju so se vse sodelujoče šole zbrale v Lipici, kjer so učenci postavili stojnice in mimoidočim predstavili svoje produkte,« pove in doda, da je kot ocenjevalka že pred tem prebrala vse seminarske naloge, pogledala videoposnetke in jih ustrezno ocenila, nato je v Lipici ocenila še postavitev stojnice, nastop učencev, njihovo iznajdljivost pri promociji itd. Po končanih predstavitvah so z ostalo ocenjevalno ekipo dorekli končne ocene ter razglasili zmagovalca. »Projekti, kot je Turizmu pomaga lastna glava, so odlična priložnost za mlade, da se med seboj povezujejo in sodelujejo, hkrati jih spodbujajo k razmišljanju zunaj okvirjev. Letos sem videla odlične ideje in zamisli. Opazila sem, da učenci dobobra poznajo svoje kraje, njihovo zgodovino ter današnje turistične trende. S tem znanjem ter v sodelovanju so učenci oblikovali nove, drugačne turistične produkte, za katere sem prepričana, da bodo kmalu pomembna turistična ponudba v Sloveniji,« je navdušena.

Mladi v turizmu

»Mladi se sicer v turizmu vključujejo na dva načina – kot ustvarjalci ponudbe in popotniki, ki oblikujejo povpraševanje. V vlogi prostovoljcev v turističnih društvih pomagajo pri organizaciji prireditev, urejanju prostora, animaciji obiskovalcev ter pri promociji prek sodobnih komunikacijskih kanalov. S tem v lokalne skupnosti prinašajo svež pogled, digitalno pismenost in večjo odprtost do

trajnostnih praks. Mladi, zaposleni v turizmu, pa so dragoceni, ker razumejo sodobne trende, znajo komunicirati na družabnih omrežjih in bolje povezujejo tradicijo z inovativnimi pristopi,« pove in nadaljuje: »Ko nastopijo v vlogi turistov, mlade zanimajo predvsem doživetja, ki so avtentična, aktivna in drugačna. Namesto zgolj pasivnega opazovanja znamenitosti iščejo stik z lokalnim prebivalstvom, radi se udeležujejo delavnic, festivalov in športnih aktivnosti ter cenijo ponudbo, ki je cenovno dostopna, a vsebinsko bogata. Pri svojih izbirah so občutljivi za trajnost, saj pogosteje izbirajo prenočišča z manjšim okoljskim odtisom, lokalne ponudnike hrane in prevozna sredstva, ki so prijazna do narave. Hkrati so zelo digitalno usmerjeni, zato pričakujejo enostavne spletne rezervacije, aplikacije za raziskovanje destinacij ter možnost, da svoje izkušnje delijo naprej.« Z vsem tem lahko mladi bistveno obogatijo turistično ponudbo. »Njihova energija in ustvarjalnost omogočata boljšo digitalno prisotnost destinacij, razvoj dogodkov in festivalov, ki privabijo sovrstnike, ter vključevanje trajnostnih rešitev v prakso. Turistična ponudba, ki želi mlade resnično nagovoriti, mora biti prilagodljiva, cenovno dostopna in hkrati vsebinsko bogata. Smiselno je vključiti participativne izkušnje, kot so delavnice, prostovoljne akcije in interaktivni ogledi, ob tem pa poskrbeti za dobro digitalno dostopnost in trajnostne rešitve,« pravi.

Ideje za izlet

In katere skrite slovenske dragulje bi nam po ogledih priporočila za turistični obisk? »Slovenija skriva nekaj za vsakogar. Skrit, a zato nič manj bleščeč dragulj je zagotovo Prekmurje, ki navdušuje z domačo kulinariko, počasnim utripom, termalnimi vrelci in dolgimi vinogradi. Na drugem koncu Slovenije se razprostira gričevnata pokrajina Brda, kjer kulinarika in spokojna pokrajina ustvarjajo skoraj mediteranski vtis. Podobno privlačna je Vipavska dolina, ki jo vse bolj odkrivajo ljubitelji pohodništva, jadranskega padalstva in lokalnega vina. Manj znani, a izjemno slikoviti so tudi kraški predeli. Namesto znamenite Postojnske jame ali Škocjanskih jam se lahko popotnik poda v manj obiskane jame, kot je Divaška jama, ali v kraške vasice, kjer je mogoče poskusiti pršut in teran. Poseben dragulj so tudi manj znana zgodovinska mesta: Ptuj s svojo bogato rimsko in srednjeveško dediščino, Kostanjevica na Krki kot otoško mestece z galerijo Božidarja Jakca, in Idrija, kjer se srečata tehniška dediščina rudnika živega srebra in tradicija idrijske čipke.«

Na terenu s Polono Frelih, urednico Lipovega lista

Prejemniki jubilejnih priznanj TZS

120 let Turistične zveze Slovenije

Turistična zveza Slovenije letos praznuje 120 let delovanja. Za krovno organizacijo prostovoljcev v turizmu je leto 2025 tako priložnost, da z drugimi deležniki v turizmu počasti bogato tradicijo, srčnost prostovoljcev in inovativnost slovenskega turizma. Ob tej priložnosti vsem članom turističnih društev, lokalnim skupnostim in ljubiteljem turizma iskreno čestitamo za predanost in srčnost, s katero bogatijo naše kraje in ustvarjajo nepozabna doživetja.

V jubilejnem letu je Turistična zveza Slovenije razpisala natečaj "Spomladansko urejanje okolja – cvetlični aranžma ob 120-letnici Turistične zveze Slovenije. Cvetje je postalo simbol naše povezanosti, ustvarjalnosti in spoštovanja do prostora, v katerem živimo. Jubilejno leto smo obogatili s slavnostno akademijo v ljubljanski Mestni hiši in Potjo kruha in pogač Slovenije na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, sklenili pa ga bomo na Dnevih slovenskega turizma in sicer v ponedeljek 10. novembra na Brdu pri Kranju. Na naši osrednji slovesnosti bomo posebno pozornost namenili tudi turističnim prostovoljcem.

Posebej velja izpostaviti tudi najstarejša še delujoča turistična društva, ki so s svojo tradicijo in delom soustvarjala zgodovino slovenskega turizma in do dandanes ostajajo člani Turistične zveze Slovenije: Turistično in kulturno društvo Celje (1871), Turistično društvo Maribor (1877), Turistično društvo Bled (1879), Turistično društvo Mozirje (1892), Turistično društvo Postojna (1883), Turistično društvo Ptuj (1886), Turistično društvo Blagajana – Vrhnika (1888), Turistično društvo Laško (1889), Turistično društvo Žalec (1894), Turistično društvo Škofja Loka (1897), Turistično olepševalno društvo Šoštanj (1902), Turistično društvo Radlje ob Dravi (1903), Turistično društvo Kranjska Gora (1904), Turistično društvo Most na Soči (1905), Turistično društvo Podčetrtek (1905), Turistično društvo Ribnica na Dolenjskem (1905) in Turistično društvo Dovje-Mojstrana (1907), Turistično društvo Gorje (1908), Turistično društvo Bohinj (1908).

Ta društva že več kot sto let ohranjajo lokalno turistično življenje, spodbujajo gostoljubje in skrbijo za ohranjanje kulturne in naravne dediščine. Njihov zgled je navdih vsem generacijam prostovoljcev.

»Ne smemo pozabiti, da turizem ustvarjamo ljudje. Turistično društvo niste le organizatorji prireditev in varuhi kulturne dediščine, temveč srce lokalne turistične ponudbe. Vaša vloga je ključna, njen uspeh pa je odvisen od vseh nas – od vaše predanosti, sodelovanja in srčnosti, ki zagotavlja, da slovenski turizem raste in cveti.« je v jubilejni poslanici poudaril Dominik S. Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije. Turistične zveze Slovenije je bila leta 1905 ustanovljena kot Deželna zveza za pospeševanje tujskega prometa na Kranjskem. S tem se je začel tudi organiziran turizem v Sloveniji, za kar je zaslužen zlasti nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar.

Besedilo: Polona Frelj

Jubilejni kruh, ki so ga za Pot kruha in pogač spekli v TD Dobrepolje.

Izbrali ste cvetlično gredo iz Svetega Jurija ob Ščavnici

Ob praznovanju 120. obletnice Turistične zveze Slovenije smo objavili poseben natečaj za najlepšo hortikulturno gredo ali cvetlični otoček, ki nosi simbolni pomen in polepša javni prostor. Izmed 16 prispelih zasaditev je največ glasov prejela cvetlična greda iz Svetega Jurija ob Ščavnici v obliki lipovega lista, simbola slovenske identitete in dediščine, ne nazadnje tudi revije Lipov list.

V Turističnem društvu Sveti Jurij ob Ščavnici so si zamislili zasaditev v obliki lipovega lista in se tako poklonili Lipovemu listu, najstarejši turistični reviji v Sloveniji, hkrati pa tudi stoletnim lipam, ki krasijo vas Stara Gora. Lipov list je že stoletja simbol narodne pripadnosti in povezanosti ter znak miru, gostoljubja in topline. Zasaditev tako presega zgolj estetsko vrednost – nagovarja k ponosu na domače kraje in spodbuja k ohranjanju tradicije.

Turistična zveza Slovenije, ustanovljena leta 1905 kot Deželna zveza za pospeševanje tujskega prometa na Kranjskem, letos praznuje častiljivih 120 let. Njene korenine segajo še dlje – v sedemdeseta leta 19. stoletja, ko so olepševalna društva s prostovoljstvom in ljubeznijo do domačih krajev tlakovala temelje organiziranega turizma pri nas. To poslanstvo nadaljujemo tudi danes: s spoštovanjem naravne in kulturne dediščine, s poudarkom na skupnem delu in z zavestjo, da je lepota slovenskih krajev rezultat povezanosti in truda ljudi, ki jih oblikujejo.

Z zmago cvetlične grede iz Svetega Jurija ob Ščavnici je sporočilo letošnjega jubileja dobilo še močnejši pomen: turizem ni le gospodarska panoga, temveč tudi skupna zgodba lepote, identitete

in povezovanja. Lipov list – nekoč simbol slovenskega narodnega preporoda – danes ostaja znak ljubezni do narave in tradicije ter zaveza, da bo tudi prihodnjih 120 let Turistična zveza Slovenije ostala skrbnica cvetoče dediščine naših krajev.

Natečaj je potekal vse od svetovnega dneva voda, 22. marca, ko so turistična društva, lokalne skupnosti in posamezniki začeli urejanje posebnih gred ter cvetličnih otočkov.

Besedilo: TZS

Fotografiji: TD Sveti Jurij ob Ščavnici

PO NAVDIH IN ODDIH V TUHINJSKO DOLINO

PROSTOR ZA VAŠ NASLEDNJI DOGODEK - ZA NOVOLETNO DRUŽENJE ALI IZOBRAŽEVANJE

VEČNAMENSKI PROSTORI ZA RAZLIČNE TIPE DOGODKOV

Za društva in podjetja ponujamo:

- različne dvorane in prostore za manjše ali večje dogodke,
- celovito gostinsko ponudbo iz Restavracije Potočka,
- možnost nastanitve in celodnevni programov,
- sprostitve v bazenskih in wellness storitvah,
- vodena doživetja v naravi ter predstavitev Kneippove filozofije zdravega življenjskega sloga.

DNEVNI IZLETI ZA SKUPINE

Za sprostitve v naravi v objemu gozdov Tuhinjske doline. Tako blizu in tako pristno le pol ure od mestnega vrveža prestolnice. Za različne skupine smo pripravili odlične predloge dnevnih izletov za raziskovanje naše čudovite neokrnjene Tuhinjske doline, kjer je doma zdravilna termalna voda.

Že oblikovani programi: Kneippov aktivni dan (traja 4,5 ure), Celodnevni tuhinjski pozdrav (traja 7 ur), Kopanje v termalnih bazenih s kosilom (traja 5,5 ur).

Po vaših željah tudi druge aktivnosti: po Kneippovi tematski poti, Pohod do izvira termalne vode, Obisk kmetije v okolici, iz izdelavo jogurtov, Po stopinjah eko razvoja term z ogledom Term Snovik.

Zaupajte nam vaše želje.

Lokacija: Terme Snovik - Kamnik, Snovik 7, 1219 Laze v Tuhinju
Pokličite na 01 83 44 221 ali pišite na booking@terme-snovik.si

www.terme-snovik.si

KOLEDAR DOGODKOV

Ime dogodka	Datum	Kraj	Informacije
Zaključna prireditev akcije Velenje mesto cvetja	16.10.2025	Velenje	Turistično društvo Velenje
Razstava Zakladi v vitrinah	17.10.2025 - 19.10.2025	Knežak	Kulturno društvo Tuščak Bač
Tradicionalno kožuhanje	17.10.2025	Tomaška vas	Turistično športno društvo Vedrin
Praznik kostanja Vitovlje 2025	18.10.2025 - 19.10.2025	ŠEMPAS	Kulturno turistično društvo Vitovlje
22. Tradicionalni pohod po Sromeljski pešpoti - Pot vina in sonca	18.10.2025	Sromlje	Turistično društvo Sromlje
Ko stanjevanje	18.10.2025	Mojstrana	Turistično društvo Dovje-Mojstrana
Noč čarovnic	24.10.2025	Prebold	Turistično društvo Prebold
Pohod po poti suverenosti	25.10.2025	Pišce	Turistično društvo Pišce
Noč čarovnic	25.10.2025	Črešnjevec	Rokodelsko, izobraževalno in turistično društvo Godi mi
Na Šaleškem gradu straži	25.10.2025	Šalek/Velenje	Turistično društvo Šalek
Pohod po sledih soške fronte	26.10.2025	Komen	Turistično društvo Brest
Noč čarovnic	31.10.2025	Radeče	Turistično društvo Radeče
Martinovo rajžanje od kleti do kleti	8.11.2025	Velenje	Turistično društvo Šentilj pri Velenju
Martinovanje na podeželski tržnici	8.11.2025	Žalec	Društvo savinjskih vinogradnikov
Martinovanje	8.11.2025 - 9.11.2025	Dobrovnik	Turistično društvo Dobrovnik
Martinovanje s S.O.S kvintetom v Zgornji Koreni	8.11.2025 - 9.11.2025	Zgornja Korena	Vinogradniško, vinarsko, turistično društvo Trta
Martinovo v Svetem Juriju ob Ščavnici	13.11.2025	Sveti Jurij ob Ščavnici	Turistično društvo Sveti Jurij ob Ščavnici
Martinov pohod po vinskih poteh Sv. Jedrti 2025	15.11.2025	Žalec	Društvo savinjskih vinogradnikov
Izdelovanje adventnih aranžajev	26.11.2025	Črešnjevec	Rokodelsko, izobraževalno in turistično društvo Godi mi
Škofjeloški vinski sejem - 25. tradicionalno srečanje z vinarji	29.11.2025	Škofja Loka	Turistično društvo Škofja Loka
21. Barbarin sejem	29.11.2025	Mežica	Turistično društvo Mežica
Božična bajka v Mozirskem gaju	29.11.2025 - 4.01.2026	Mozirje	Turistično društvo Mozirje
Miklavževanje	5.12.2025	Grgar	Turistično društvo Banjšice

Več o prireditvah na www.turisticna-zveza.si

Srečanje gorenjskih turističnih delavcev v Tržiču

Letošnje tradicionalno, že 54. srečanje so v sodelovanju s Gorenjsko turistično zvezo pripravili člani Turističnega društva Plac Tržič. Zbralo se je okrog 150 članov turističnih društev z vse Gorenjske v čudovitem ambientu prenovljene dvorane BPT-ja. Pred uradnim delom srečanja so jih povabili na vodeni ogled Tržiškega muzeja in stolpa Tržiške rudniške dediščine. V uradnem delu so se predstavili: Pihalni orkester Tržič, igrana predstavitev Šentanskega rudnika v Podljubelju, zaplesali so mladi člani Folklorne skupine Karavanke. Gorenjska turistična zveza je podelila priznanja vsem zaslužnim osebam in društvom v Tržiču; priznanja za prispevek k razvoju turizma na Gorenjskem so tako prejeli: dolgoletni majerji – pastirji na tržiških planinah pod Košuto, društvo MINFOS, KUD načeta paleta, KUD AMPUS, KUD Lom pod Storžičem, Folklorna skupina Karavanke, turistični podmladek na OŠ Tržič in Križe, Tekčeve jaslice, Tržiški raglarji, Muzej Tržič, župan Peter Miklič, Jernej Kosmač in Dušan Podrekar. Podeljena so bila še priznanja TZS in GTZ za okrogle obletnice Žirem, Bohinjski Beli in društvu LIK Naklo. V akciji TZS Moja dežela – 2025 so priznanja prejeli: Kmetija pr' Čumarju v Davči, Javorje pod Starim vrhom in štiri gostilne v Ratečah, ki že dolga leta redno sodelujejo pri organizaciji prireditev TD Rateče .

Priznanja GTZ so bila podeljena tudi 18 dolgoletni prizadevni člani TD, izbrali smo šest prejemnikov priznanj za najlepše gorenjske nageljne, štiri prejemnike priznanj za NAJVRT in šest prejemnikov za NAJ DREVO Gorenjske.

Besedilo: Mirjam Pavlič, Gorenjska turistična zveza
Fotografija: Gorazd Kavčič

Vsi prejemniki letošnjih priznanj

Turistična zveza Slovenije je ob 120-letnici delovanja prejela turističnega zlatega zmaja.

Mestna turistična zveza premierno podelila zlate zmaje

Mestna turistična zveza Ljubljana je ob Svetovnem dnevu turizma prvič podelila najvišja priznanja z imenom turistični zlati zmaj. Prejele so ga štiri turistične organizacije, ki letos praznujejo častitljive obletnice delovanja, med njimi tudi Turistična zveza Slovenije.

Pred slovesno podelitvijo je v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO) v Ljubljani potekala okrogla miza o prihodnosti sožitja med prostovoljskim, javnim in komercialnim turizmom. Na njej so predstavili tudi primere dobrih praks s področja turistične društvene organiziranosti, kamor nedvomno sodi Turistično društvo Lesce, lastnik podjetja, ki upravlja kamp Šobec. Po besedah Draga Bulca, predsednika Mestne turistične zveze, gre za enega najboljših kampov v Evropi, predvsem zato, ker je pri njegovem nastanku sodelovala celotna lokalna skupnost. Zlatko Kavčič, predsednik TD Lesce in podpredsednik TZS, je poudaril: »Turistično društvo ima danes 2.000 članov, kar je ogromno glede na to, da imamo v Lescah 900 gospodinjestev in 3.500 prebivalcev. Sožitje je izjemno. Delujemo po načelu 'daj-dam', ki ne pomeni preprosto deljenja denarja. Pripravili smo srednjeročni načrt in naše člane obvestili, da če bodo od svojih plač v turistično društvo prispevali 1 odstotek kot samoprispevek, bomo drugo polovico prispevali mi. S tem denarjem urejamo kraj. Še vedno delujemo na prostovoljni osnovi. Vsako leto organiziramo prostovoljne akcije.« Povabil je tudi na sprehod po urejenih Lescah, ki so plod skupnega dela lokalne skupnosti in turističnih prostovoljcev. Drug primer uspešne zgodbe prihaja iz Podčetrka, kjer so prav po zaslugi turističnih prostovoljcev nekoč ubožano Obsotelje preoblikovali v pravi turistični biser. Turistično društvo Podčetrtek letos praznuje prav toliko kot Turistična zveza Slovenije – 120 let delovanja. Boštjan Misja, predsednik Turizma Podčetrtek, je predstavil njihovo zgodbo o uspehu: »Turistično društvo Podčetrtek je odigralo

posebno vlogo pri razvoju lokalnega turizma. Imeli smo toпло, termalno vodo in leta 1966 so na pobudo predsednika TD Podčetrtek Franca Reniera, ravnatelja OŠ Podčetrtek Jožeta Brileja in župnika Friderika Strnada odprli Atomske toplice. Sprva je šlo za leseni bazen v skali, vendar se je projekt razvil, turistično društvo ga je predalo TTG-ju (turizem, gostinstvo in slovenske železnice). Danes so iz tega nastale Terme Olimia.«

Besedilo: Polona Frelih
Fotografije: Iztok Pipan

Na okrogli mizi sta podpredsednik TZS in predsednik TD Lesce Zlatko Kavčič ter direktor Zavoda Turizem Podčetrtek predstavila primere dobrih praks v TD Lesce in TD Podčetrtek.

Svetovni dan turizma v družbi turističnih prostovoljcev

Srečanje prostovoljcev ob Svetovnem dnevu turizma

Občinska turistična zveza Maribor je s sodelovanju s Turističnim društvom Bresterica – Gaj pripravila srečanje članov ob Svetovnem dnevu turizma. Več kot 70 udeležencev je na začetku pozdravil Stanislav Kozar, predsednik zveze, nato podpredsednica KS Bresterica – Gaj Eva Zupan.

Z znamenitostmi kraja nas je seznanila predsednica Turističnega društva Bresterica – Gaj Irena Rižnar.

Direktor Zavoda za turizem Maribor Jure Struc nas je povabil na veliko dogodkov, ki jih pripravlja zavod s partnerji v jesenskem času in ob izteku leta. Med drugim je povedal, da je Maribor v letošnjem letu nosilec naziva najboljša zelena prestolnica v Evropi, in sicer v sodelovanju z mednarodno platformo EUROPEAN Best destinations. Pohvaliti velja tudi priznanji, ki ju je zavod prejel na nedavnem mednarodnem festivalu Conventa Crossover v Ljubljani. Balet pod zvezdami 2024 je prejel nagrado v kategoriji najboljši dogodek na področju povezovanja in vključevanja skupnosti (Best in Community Building & Engagement), medtem ko je Dan Maribora 2024 osvojil nagrado v kategoriji najboljši neprofitni dogodek (Best Non-Profit Event).

Srečanje se je nadaljevalo s tekmovanjem v veslanju na simulatorju v luščenju koruze in s kvizom o poznavanju kraja Bresterica – Gaj. V skupnem seštevku je prvo mesto osvojila ekipa iz Turistično-kulturnega društva Pekre, drugo mesto sta zasedli ekipi iz TD Maribor in Bresterica – Gaj, tretje mesto si je priborila ekipa Turističnega društva Limbuš.

Praznik, ki pripada tudi prostovoljcem v turizmu, ki so z drugimi društvi v MČ in KS gonilna sila najrazličnejših dogodkov in prireditev, se je nadaljevalo v veselem in prijateljskem druženju.

Besedilo: Navenka Kaučič
Fotografije: Nevenka Kaučič

Tekmovanje v luščenju koruze

Vsi prejemniki priznanj

Najlepši domovi v občini Podlehnik

V sredo, 1. oktobra 2025, je v Večnamenskem kulturno-turističnem centru Podlehnik potekala slovesna podelitev priznanj v okviru akcije **Ocenjevanje domov v občini Podlehnik 2025**.

Dogodek je z ubranim petjem odprla skupina ljudskih pevcev **Fantje iz Jurovc** pod vodstvom Branka Merca. Njihove pesmi so ogrele dvorano in ustvarile praznično vzdušje, ki je napovedalo prijeten in ponosen večer.

Slovesni nagovor je pripadel županu občine Podlehnik, mag. Sebastianu Toplaku.

Slovesni uvod je pripadel predsedniku Turističnega društva Podlehnik **Milanu Vidoviču**, ki društvo uspešno vodi že vrsto let in je gonilna sila številnih projektov v kraju. V nagovoru je poudaril, da je ta dogodek praznik marljivih in srčnih ljudi, ki z ljubeznijo do domačega kraja in občutkom za lepoto skrbijo, da je občina urejena in privlačna za domačine ter obiskovalce.

Zbrane je nagovoril tudi **župan občine Podlehnik, mag. Sebastian Toplak**, ki občino vodi s poslušom za ljudi in razvojnim zagonom. V svojem nagovoru je izpostavil pomen sodelovanja z lokalno skupnostjo ter čestital vsem nagrajencem, ki s svojo predanostjo ustvarjajo prijazno in urejeno okolje. Dogodek je obogatila tudi gostja, **županja Mestne občine Ptuj Nuška Gajšek**, ki je pohvalila prizadevanja domačega društva.

Projekt **Ocenjevanje domov in okolice** je del vseslovenske akcije *Moja dežela – lepa in gostoljubna*, ki jo vodi Turistična zveza Slovenije.

Namen projekta je spodbujati urejanje domov, kmetij, poslovnih objektov, vrtov, dvorišč in turističnih koticov ter hkrati ohranjati kulturno in arhitekturno dediščino, skrb za čisto okolje in lepo praznično okraševanje.

Posebna zahvala je bila namenjena članom komisije – **Zdenki Golub, Marici Repinc, Marinki Vinko Lilek in Sandiju Šprahu**, ki je dogajanje obogatil tudi z objektivom fotoaparata. Komisija je kar dva meseca skrbno spremljala in ocenjevala urejenost domačij in njihove okolice.

Letošnji nagrajenci

Priznanja za najlepše urejene domove, cvetoče vrtove, zelene koticke in skrbno urejena dvorišča so prejeli:

- **Franci in Irena Drobnič** iz Jablovca,
- **Dušan in Petra Pajnkihar** z Rodnega Vrha,
- **Natalija in Robert Butolen** iz Dežnega pri Podlehniku,
- **Vesna in Danilo Brezinšek** iz Zakla,
- **Suzana in Damijan Golub** iz Stanošine,
- **Lidija Kajzer in Darko Medved** iz Strajne,
- **Ana Bele** iz Gorce.

Priznanje za **zgodno urejeno kmetijo in okolico** je prejela **kmetija Zakešek – Marija in Marjan Zakešek** iz Zakla, priznanje za **najlepše urejeno počitniško hišo Štefka in Edi Gajšek** iz Zgornjega Gruškovja. Posebno priznanje *Pogled skozi objektiv na domači kraj in haloško dediščino* je za svoj prispevek k ohranjanju lepote domačega kraja prejel **Sandi Šprah** iz Podlehnik.

Besedilo: Zdenka Golub
Fotografije: Sandi Šprah

Hiša Natalije in Roberta Butolena iz Dežnega pri Podlehniku.

Evropske pešpoti so več kot trase – učijo nas potrpljenja, opazovanja in spoštovanja narave.

50 let evropske pešpoti E6

V soboto, 27. septembra 2025, je v Vodnem parku v Radljah ob Dravi potekala zaključna prireditev ob 50. obletnici evropske pešpoti E6. Hkrati je bila predstavljena razstava nagrajenih fotografij z mednarodnega fotografskega natečaja, ki je letos potekal na temo E6. Na natečaju je sodelovalo 83 avtorjev iz 13 držav, ob zaključku so najuspešnejšim fotografom podelili nagrade in priznanja, vsi udeleženci pa so prejeli tudi tiskani katalog.

Poseben poudarek je bil na pomenu poti E6 kot simbola povezovanja Evrope, ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter vzgoje za trajnostni turizem.

Predsednik KEUPS Jože Prah je v svečanem govoru izpostavil, da vsaka pot, ki se začne na severu Evrope in konča na jugu, ni le fizična povezava – je kulturna in duhovna nit. Med temi potmi ima posebno mesto prav E6, ki je v ospredju danes. Od finskih gozdov, prek srednje Evrope do slovenskih polj in ob Jadranskem morju – E6 je pot srečevanja in ljubezni do narave in sočloveka.

»Ob tej obletnici izrekam globoko spoštovanje vsem, ki ste prispevali k njenemu obstoju: markacistom, prostovoljcem, vodnikom, planinskim, gozdarskim in turističnim društvom ter lokalnim

skupnostim. Evropske pešpoti so več kot trase – učijo nas potrpljenja, opazovanja in spoštovanja narave in ljudi. Vsaka prava pot vodi navznoter. A včasih moraš najprej daleč hoditi, da prideš bliže sebi,« se je Prah poklonil vseh soustvarjalcem velike pohodniške zgodbe.

Ob tej priložnosti je bila podpisana tudi Svečana listina, ki simbolizira srčiko E6 – povezovanje narodov, spoštovanje naravne in kulturne dediščine ter ljubezen do sočloveka. Muzej Radlje in Planinski muzej Eibiswolda sta s podpisom pisma sodelovanja samo še okrepila vezi. Praznovanja pa s tem še ni konec – 18. oktobra je predviden zaključni pohod od Grosupljega do Cerovega.

Predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak je ob tem poudaril, da je Slovenija dežela, v kateri pohodništvo sreča 5* naravo in 5* ljudi in kjer gostoljubje ni le beseda, ampak način življenja.

»Prostovoljci, lokalne skupnosti, turistična društva in posamezniki skupaj ustvarjamo trajnostni turizem, ki presega zgolj fizično hojo – postaja pot izmenjave znanja, kulture in doživetij,« je bil jasen Černjak. Zaključna prireditev ob 50. obletnici E6 tako ni bila le praznik hoje, temveč tudi praznik skupne evropske zgodbe, kjer so pot, narava, kultura in ljudje za trenutek stopili v popolno sozvočje.

»Kdor hodi, je vedno pred časom. Kdor hodi po evropskih pešpoteh, je desetletja pred časom. In ta čas je vedno – zdaj!«

Besedilo: Polona Freligh

Fotografije: arhiv TZS

Predsednik TZS Dominik S. Černjak je poudaril, da je Slovenija dežela, v kateri pohodništvo sreča 5* naravo in 5* ljudi.

Predsednik KEUPS Jože Prah je poudaril, da vsaka pot, ki se začne na severu Evrope in konča na jugu, ni le fizična povezava – je kulturna in duhovna nit

Avtor članka TAUBI na evropski pešpoti E6

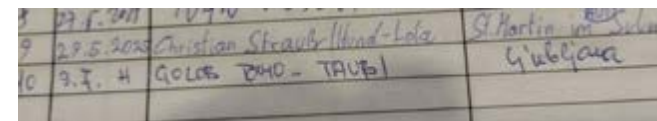
Pot, ki da krila

Le kaj ta tema počne v tem časopisu, ki je namenjen socialni problematiki? Veliko. Vsaj z moje strani. Dolga pešpot, ki preči vso Slovenijo, od Radelj ob Dravi do Strunjana in zajema več kot 300 kilometrov. Jaz sem jo prvič prehodil pred več kot trideset leti. V letih, ko sem bil še pravi klošar. Brez doma, alkoholik, narkoman. Seveda bo to povzročilo namrgodene poglede. Taki primerki smo znani le po tem, da vegetiramo po klopcah in nimamo energije iti niti do naslednjega parka. Kakor kdo. Jaz sem pač čuden primerek človeka. Doktor Jackyle in mister Hyde. Vsako leto sem namreč hodil na organiziran partizanski pohod z Reke v Ljubljano. Nazadnje takrat, ko sem pristal na cesti. Ta pohod je bil še edina socializacija moje biti. Bilo nas je okoli 50 in nihče ni poznal mojega položaja, saj sem ga dobro prikrival. Tu sem bil sprejet kot vsem enak, kar mi je zadostovalo. Spali smo po šolah ali zunaj. Skratka, nič drugače kot klošarji po svojih bazah. Tako mi to ni bilo težko. Ko smo tako enkrat zvečer sedeli ob ognju v Leskovi dolini pod Snežnikom in se pogovarjali, so nehote v meni vzbudili navdušenje. E6 – evropska pešpot, ki gre tu mimo. Tisto malo sivih celic pod lasmi mi je takrat začelo brniti kot strune kitare. Zakaj pa ne?! Jaz tudi. Tako bom vsaj prikril svoje klošarstvo. Komu? Najbrž sebi. Med drugim se bom tudi za nekaj časa rešil mestnih ulic. Mlad. Nekaj nad dvajset let. Neumen. Poln energije. Odločitev ja padla.

Čim smo prišli v Ljubljano in se razšli, sem že začel delati načrte. Dva tedna počakam do socialne podpore in potem grem. Denar bo. Te misli so bile očitno tako močne, da na drogo tudi pomislil nisem. Pivo mi je bilo dovolj. Akcija! Čim je bil denar, sem začel. Sicer se ne spomnim, kako sem prišel do Radelj, toda spomnim se, da sem hodil peš po cesti proti Radeljskem prelazu in mi je ustavil avto. Bil je lastnik gostilne, v kateri dobiš prvi žig te pešpoti. Odpeljal me je do začetka, do svoje oštarije. Kaj sva se pogovarjala, sicer ne vem, spomnim se, da mi je dal hlebec domačega kruha. Ta kruh je bil tudi edina hrana, ki

sem jo imel na vsej pešpoti. Tisto malo drobiža, ki sem ga še imel, je bilo za pivo in cigarete. Očitno edino pogonsko sredstvo ves čas pohoda. Seveda se zdaj, po vseh desetletjih, ne spomnim ravno poti. Spomnil pa sem se prvega spanja. Na verandi enega izmed bungalovov na zaprtem slovenjgraškem letališču. Crknjen kot zmaj po več kot 30 kilometrov pešačenja gor in dol sem zaspal kot malo dete. Tokrat. Vendar mislim, da tudi takrat, ko mi je energija od mladosti še bruhala kot vulkan. Droga in alko očitno nista tako uničila mojega telesa. Takrat. Zdaj, po vseh teh letih, ko sem čist, se že malo pozna. Toda volja je še vedno enaka. Jutri naprej!

Prečkali smo Slovenijo. Gor. Dol. Gor. Dol. Mimo vasi. Zaselkov. Posameznih kmetij. Vsi so bili tako prijazni. Vljudni. Ne, ni bilo osladno, ker se je čutilo, da je iz srca. Boste kozarec vina? Boste šnopček? Kot bi me hoteli tokrat navleči nazaj na alko. A je to le običajna slovenska prijaznost. »Hvala, če imate brezalkoholnega, potem z veseljem.« Pa sem dobil dve pločevinki red bulla. »Ta vam bo pomagal. Vam bo dal krila!« In sem šel naprej z mislimi na preteklost. Kako sem hodil takrat? Če bi vzel žganje ali vino, bi se zasedel in zapil. Toda očitno se nisem, ker sem takrat to pot končal. Spomin se mi počasi sestavlja, vendar se v take potankosti ne spušča. Tokrat mi je dovolj voda, ki jo nosim v kamelji grbi (mehu) na ramenih. Pred leti na kaj takega še pomislil nisem.

Prišel sem na Čreto. Žig in vpis v knjigo. Kmet mi je rekel, da ima še prvo vpisno knjigo, torej se bom našel v preteklosti. Ne vem dobro, katerega leta, a vpisan sem. Aleluja! Našel sem se! Šestintrideset let in en mesec. Kar ne morem verjeti. »No, zdaj pa boste kozarec vina,

17.5.89	Jan Karel	Debnica (D)
17.5.89	Jan Karel	Debnica (D)
17.5.89	Jan Karel	Debnica (D)
22.5.89	Tina - B	GOLUB
23.5.89	Joe Roman	New York (USA)
23.5.89	W. J. P. P. P.	Crna Gora (USA)

ne?!« Samo s smehom sem odgovoril. Ko sem ga prosil za vodo, je bilo tako, kot bi ga užalil. »Ta še za čevlje ni dobra.« Mislim, da sem ga s svojim smehom razorožil, da mi ni zameril, ker nisem hotel sprejeti njegove rujne kapljice. Toda s to vpisno knjigo mi je dal novo nalogo. Iščem sebe v preteklosti. Zasledujoč sebe grem dalje. Po istih poteh in na podoben način. Zdaj, ko sem nekaj kot očiščen in normalen, sem našel nove prijatelje in prijateljice po vsej Sloveniji. Imam jih lepo razporejene in jih pokličem, kadar pridem v njihovo bližino, za večerjo in prenočišče. Drugače kot takrat pred leti. Najdem kakšen prostor – spalka in tokrat sendvič (pred leti le suh kruh) in po partizansko. Prav lepo je. Ko sem spal na sv. Joštu pod kozolcem in sem se zbudil sredi noči, sem mislil, da sem zadet. Pred menoj je bil travnik, poln kresničk, in zvezde na nebu, ki niso imele prostora. Zdelo se mi je, da so naložene druga na drugo. Blažena čista zadetost. Ja, narava te lahko zadene skoraj do 'over doza'. Zato sem prepričan, da sem dobro zamenjal drogo in alko za te poglede. Zdaj mi bo kdo očital, da ti pogledi niso vedno enaki in da zna biti hoja v hrib 'blazno jebena'. In kje je tu razlika od zadetosti ali pijanosti?! Kako jebena težko je priti do denarja, da se ga zadeneš! In tudi zadetost ni vedno enaka. Torej? Grem dalje. Pridem na planino Doline. Spet prva vpisna knjiga. Spet iskanje sebe. Mater, kot tedanji klošarski zadetek sem potreboval en dan za pot, ki jo zdaj prehodim v dveh dneh. Kako je to mogoče?

17.5.89	ENIG MATTHEWS	Debnica (D)
17.5.89	Jan Karel	Debnica (D)
17.5.89	Jan Karel	Debnica (D)
22.5.89	Tina - B	GOLUB
23.5.89	Joe Roman	New York (USA)
23.5.89	W. J. P. P. P.	Crna Gora (USA)

Mnogi mi pravijo, da sem takrat pri triindvajsetih imel še frišno telo. To že. Toda cesta je že takrat morala kazati svoje znake. Menda to pride z leti ali imam jebena dober organizem. Kdo bi vedel. Ko sem se pogovarjal s kmetico ob flancatih in bezgovem soku in obujal spomine, se je tudi njej začelo nekaj svetlikati. Spomnila se je, da je bil nekoč zdavnaj nekdo na tem pohodu, ki je tam prespal. Spomni se ga, ker je bil drugačen. Nudila mu je sobo, sam pa je vztrajal, da bi raje spal na senu. Ja, ta prizor se je tudi meni prižgal v spominu. Sem bil to jaz ali je imel kdo podoben scenarij? Preveč podobnosti, da bi bil slučaj. Toda zdaj je dopoldne in ne bom ostal tu in prespal. Gremo

dalje. Nazaj v prihodnost. Dolga pot me še čaka. Zdaj se bližam polovici. Tam od Dolin do Jevnice in že pred tem vzpon iz Motnika je bil zame 'prava jeba'. S ta belimi sem prišel nad Jevnico, na sv. Miklavž. Sicer sem nameraval hoditi še naprej, a sem se odločil pravilno. V Jevnici na vlak in domov. Saj sem blizu doma. Saj imam tu svojo sobo. Svojo posteljo. Na prvem E6 je nisem imel. Takrat je bila ta pot moj dom. Zdaj sem situiran klošar. Zakaj ne bi tega izkoristil? En dan počitka mi bo še pomagal. Potem z vlakom nazaj v Jevnico in naprej po tej poti.

Markacija na skali, Fotografija: Jurček Nowakk, Zlata medalja FD Grča na mednarodnem natečaju 50 let evropske pešpoti E6.

Uspelo mi je. Prek hribov in dolin sem prišel na cilj. Strunjan. Malo drugače kot prvokrat, ko sem pod Snežnikom zavil proti Kastavu (Reka). Tokrat pa prek Snežnika v Strunjan. In potem plačilo. Vrgel sem se v morje. Mater, še vedno je slano. To je bilo darilo za moj rojstni dan. Aleluja! Samo ni vsak sposoben hoditi v hribe. Ni 'blema!' Igraj 'fuzbal'. Beri knjige. Kvačkaj 'štumfe'. Počni nekaj, kar te zadovoljuje in te ohranja 'normalnega'.

Besedilo: TAUBI (članek je bil najprej objavljen v reviji Kralji ulice)

Slovenska turistična revija Lipov list, nadaljevanje Turističnega vestnika, izhaja 2. teden v sodem mesecu

UDK 338,34+796,5(497,12), ISSN 0352-4353
Oktober 2025

Izdaja:
Turistična zveza Slovenije

Naslov uredništva:
Turistična zveza Slovenije, Miklošičeva cesta 38/VI,
SI – 1000 Ljubljana, tel. 01/43 41 670, faks: 01/43 41 680,
info@turisticna-zveza.si, www.turisticna-zveza.si

Urednica: Polona Frelj
Lektoriranje: Mateja Blažič Zemljič
Oblikovanje: Polona Jericijo, PriMS mediji, d.o.o., Ljubljana

Uredniški odbor:
Boštjan Luštrek, Iztok Pipan, Jure Sodja, Karmen Grebenc
Burger, Urša Jurak Kuzman, Katerina Vidner Ferkov

Transakcijski račun:
SI56 03100-1000010639

Naročilo na Lipov list oddate na info@turisticna-zveza.si
Celoletna naročnina za 2025 je 40 eur.

**TURISTIČNO
GOSTINSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE**

Vabljeni na 72. GOSTINSKO TURISTIČNI ZBOR SLOVENIJE

GTZ bo ponovno del Dnevoev slovenskega turizma, ki ga skupaj pripravljajo Turistično gostinska zbornica Slovenije, Slovenska turistična organizacija, Turistična zveza Slovenije in Sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtno podjetniški zbornici Slovenije. Pripravlja se veliko zanimivih dogodkov, tekmovanj in srečanj na lokaciji, ki bo prireditev gostila prvič v preko sedemdesetletni zgodovini zbora. Tekmovalni del prinaša tekmovanje zaposlenih v turističnih podjetjih ter študentov in dijakov strokovnih šol – tudi iz tujine! Med obtekmovalnimi dogodki pa ne zamudite motivacijskih delavnic JRE Restavracij in turistične agencije Mondial Travel.

Tekmovanja na 72. Gostinsko turističnem zboru Slovenije (GTZ) 10. do 11. november 2025 v JGZ Brdo

Poskenirajte in
se prijavite!

- tekmovanje v pripravi jedi po naročilu,
- tekmovanje dijakov srednjih šol
- kuharstvo,
- tekmovanje v pripravi burgerjev,
- tekmovanje dijakov srednjih šol
- strežba,
- tekmovanje v pripravi jedi v ponvi - Big Pan,
- tekmovanje dijakov srednjih šol
- turizem,
- tekmovanje v mešanju pijač,
- tekmovanje dijakov srednjih živilskih šol
- slaščičarstvo,
- tekmovanje v poznavanju slovenskih vin,
- tekmovanje v pripravi in postrežbi kave,
- tekmovanje sobaric,
- tekmovanje hotelskih receptorjev,
- tekmovanje velneških receptorjev,
- tekmovanje turističnih agentov.

Tekmovanje za Zlato kuhalnico

Turistično gostinska zbornica Slovenije s Turistično zvezo Slovenije sodeluje pri izvedbi tekmovanja za Zlato kuhalnico. Tekmovanje je namenjeno učencem osnovnih šol od 6. do 9. razreda. Vključuje pisni izdelek in pripravo določenih nacionalnih jedi. Več o tekmovanju si preberite na www.gtzslovenije.si.

Vabilo k ogledu razstav

Na 72. Gostinsko turističnem zboru Slovenije si oglejte ponudbo najnovejše gostinske opreme, aparatov, živil, pijač, čistil, digitalnih rešitev, robotov in drugih nepogrešljivih členov gostinsko-turistične ponudbe!

BOX

100% ELEKTRIČEN

že od

13.200 €

Za pravne osebe po poročunu DDV-ja
in odšteti subvenciji 7.200 €.

Za fizične osebe že od 17.700 €.

Preverite vam najbližje prodajno mesto na
www.pna.si/prodajna-mesta

Naročnik oglasa: Plan-net avto d.o.o., Kamnik pod Krimom 8b, 1352 Preserje | 013 633 489 | info@pna.si

